TYPO-grafiske MEDDELELSER

1. mai markeringen i Oslo 2009.

Utgitt av Oslo Grafiske Fagforening
Nummer 2 | 2009 | 94. årgang

Leder

Samhandling, samhandling, samhandling, samhandling,

I en tilstand av dobbel lykke, droppet lederskriveren alle tanker om offentlig pensjon, eller slemme arbeidsgivere i avisene som tema. Lederen skrives på morgenen på Fellesforbundets dag, og etter Barcelonas oppvisning av et fotballspill i finalen i Champions League.

Her er det mange assosiasjoner og paralleller til fagbevegelsen, bare vi blir klar over dem.

«Mas que un club» - mer enn en klubb, er slagordet til Barcelona, og ingenting kunne vært et bedre slagord også for Fellesforbundets dag. Vi er også mer enn en klubb, mer enn en avdeling; vi er et forbund, og hele ideen med Fellesforbundets dag er vel nettopp å markere dette. At sammen, eller rettere sagt når vi handler sammen, blir vi sterke.

Et forhold som bidro til lykken kvelden før er selvfølgelig symbolene som ligger i seieren til Barcelona. Antifascistene, som sprang ut av et arbeiderkollektiv i 30-årene. Laget som i alle år har nektet å spille med reklame, og som nå betaler for å spille med Unicef på brystet. Stilt opp mot engelskmennene, med sin reklame for forsikringsgiganten AIG; selve symbolet på finanskrise og grådighet.

Vi i fagbevegelsen må også bli flinkere til å forstå vår egen verdi, at vi kan oppnå mye ved å stole på våre egne verdier, slagkraft og styrke. Hvis vi bare handler sammen! I avdelingene i Oslo og Akershus bruker vi Fellesforbundets dag til samhandling. Både på stand, med politisk møte for medlemmene og sosial hygge. Alt gjør vi sammen, og vi har også produsert en brosjyre i anledning dagen med en felles presentasjon av våre avdelinger.

Vi i Fellesforbundet har også briljante tillitsvalgte, som Barcelona har enkeltspillere, men som en kjent trønder sa, blir det ikke mange seire uten at du får dem til å fungere i samhandling.

Og samhandling er noe vi, både i OGF og resten av det grafiske miljøet trenger framover. Som dere kan lese av noen av sakene i bladet, kommer ikke angrepene fra våre motstandere til å bli mindre i tida framover. I avisene virker det som om det har blitt en tvangstanke. Om tidene er gode eller dårlige skal eierne helst kvitte seg med faglært grafisk personale. Og ikke la dere forlede til å tro at finanskrisa er årsaken, eller at arbeidet i avisene har forsvunnet. At eiere og ledelse vil kvitte seg med våre medlemmer, har sin årsak i at de vil kvitte seg med den best organiserte delen av arbeiderklassen. De frykter oss som er mer enn en klubb, og som har tenkt å fortsette kampen. Både på Fellesforbundets dag, og framover.

FORSIDEBILDET:
TgMs trofaste fotograf, Finn Jensen, var en av de mange som hadde møtt opp til 1. mai markeringen på Youngstorget. Det var var flott vær, mange taler og det var paroler med slagord både for- og mot det meste. Se flere bilder på side 16.

Innhold, nr. 2 - 2009:

Side 3: Kortreiste trykksaker og Bereiste bøker fra norske forlag - **Side 4:** Miljøvennlige skolebøker
Side 5: Bruk bedrifter med tariffavtale og støtten - **Side 6:** Historikk: Det er 190 år siden... og Visste du at?
Side7: Hjemmet Mortensen– en nødvendig prosess - **Side 8:** Når man har foretatt en reise. Besøk hos Fjeld Ljom
Side 9: Aviskonferansen 2009 - **Side 10:** Overgang aviskonferansen og Grafisk kontaktforum i Trondheim
Side 11: Demo mot Dagbladet og overgang Grafisk kontaktforum... - **Side 12:** Hornet på veggen
Side 13: Overgang Hornet på veggen og Oslo Grafiske Fagforenings ungdomskurs - **Side 14 - 15:** Bedriftsbesøk hos Strålfors - **Side 16:** En strålende 1. mai - **Side 17:** Fokus på rekruttering til grafiske fag - **Side 18:** Årsmøte i OGF 2009 - **Side 19:** Gjestespalta: Sammen for frihet - **Side 20:** Nytt fra byen - **Side 21:** Avisfrie dager og Tariffoppgjøret 2010 på Sørmarka - **Side 22:** Lønnsnedslag og lokale klubber og Til kamp mot filmsatsparagrafen
Side 23: UNI Europa Grafisk konferanse i Italia - **Side 24:** Overgang UNI konferansen ogTo nye i styret for OGF -
Side 25: Fellesforbundets medlemsundersøkelse og OGF søker vikar **Side 26 - 27:** Vi gratulerer og Pensjonisttreff -
Side 28: Sommerfest med OGF

TYPO-grafiske MEDDELELSER

Medlemsblad for
Fellesforbundet, avd. 850, Oslo
Grafisk Fagforening.
Utkom første gang i 1876.

Ansvarlig utgiver: Terje Fjellum

I REDAKSJONEN:

ANITA FRØLAND
Andvord Grafisk • anita.froland@andvord.no

KJETIL LARSEN
Hjemmet Mortensen Trykkeri • kjetla@bbse.no

EVA-LILL BEKKEVAD
LO media • eva-lill@lo-media.no

LARS PENICK
Dagbladet • lpe@dagbladet.no

STIG OVE KUBBERUD
Hjemmet Mortensen Trykkeri
kubberud1987@hotmail.com

PER CHRISTIAN JOHANSEN
Hjemmet Mortensen Trykkeri
per_joh2@getmail.no.

FINN JENSEN
pensjonist • tlf.: 95 82 26 92
finn.jensen@bluezone.no

OLE M. BLAKKISRUD • omb@dagbladet.no

ADOLF LARSEN
adolf.larsen@fellesforbundet.org

Du kan også ta kontakt med Adolf når det gjelder stoff og andre henvendelser på tlf.: 22 80 98 75.

Trykk: LO Media

Kortreiste trykksaker

For en tid tilbake kom miljøutvalget i NHO Grafisk med en rapport om transport og grafisk produksjon. Trond Vintervoll i NHO Grafisk i midt-Norge har tatt tak i innspillet, og går nå i bresjen for en kampanje for kortreiste trykksaker.

Av Kjetil Larsen

-Det som fikk oss i gang her i Trondheimsdistriktet var bla. erfaringene fra forrige valg da en del av partiprogrammene og stemmesedlene ble produsert i utlandet, sier Vintervoll. Han mener mange er opptatt av at bedriften de bestiller trykksaker hos er miljømerka, men tenker ikke på miljøbelastninga ved transport. Derfor ønsker NHO Grafisk Midt-Norge og sette fokus på de reelle miljøbelastingene ved å produsere trykksaker langt unna der de skal brukes.

-Vi har også henta inspirasjon hos kampanjen for kortreist mat, som ser ut til å ha truffet både befolkningen og næringslivet. Det som er tanken er å få i gang lokale aksjoner rundt omkring i landet hvor man henvender seg til lokale bedrifter, forvaltning og organisasjoner.

Midt-Norge avdelinga i NHO Grafisk har tatt initiativ til et møte med alle de andre avdelingene for å få i gang aktiviteter om kortreiste trykksaker også i andre deler av landet. Han ønsker også samarbeid med de grafiske avdelingene av Fellesforbundet, sånn at en samla bransje kan ta tak i dette.

-Vi synes at Miljøutvalget har gjort en fantastisk jobb med å synliggjøre ulike sider ved grafisk produksjon og miljø. Nå er det viktig at vi bruker det som har kommet fram i rapportene til praktisk handling, avslutter Vintervoll.

Erling Weydahl, leder i Grafisk Fagforening Midt-Norge blir gjerne med på initiativet. – Vår fagforening har jobba med denne problemstillinga i flere år, og synes det er hyggelig at NHO Grafisk kommer etter. Vi er overmodne for et samarbeid på dette området, og håper dette kan bli et samarbeidsprosjekt som ikke bare løper ut i sanden, men klarer å sette den grafiske bransjen på miljøkartet.

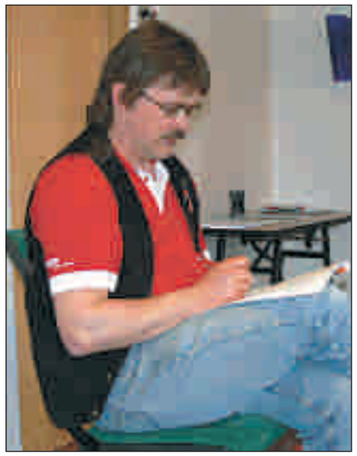

***ERLING WEYDAHL** er leder i Grafisk Fagforening Midt-Norge.*

Bereiste bøker fra norske forlag

For et år siden, i TgM nr 2/ 2008 hadde vi en artikkel som handlet om slutten på produksjonen av billigbøker i Norge. Allerede den gang var det fokus på utlandet, men liten kunnskap om hvilke muligheter det er for produksjon i Norge. Nå i vår har Aftenposten hatt en artikkel om norske forlag sine manglende miljøperspektiv og produksjon i utlandet.

I argumentasjonen i Aftenposten argumenterer produksjonssjefen i Gyldendal med at deres samarbeidspartnere i Slovakia er sertifisert av en internasjonal organisasjon for sitt valg av tre!

Da mangler bare transportkostnader, utslipp og ordnede arbeidsforhold i regnskapet, men treet er da godkjent.

Det eneste forlaget i avisens undersøkelse som ut i fra et bevisst miljøperspektiv velger produksjon i Norge, er Universitetsforlaget. Her mener de at i tillegg til miljøet må noen også ta vare på trykkerikompetansen i Norge.

Miljøvennlige skolebøker

Det har kommet en oppsiktvekkende rapport om miljø og trykte bøker fra Miljøutvalget til NHO Grafisk og Fellesforbundet. Kan det virkelig være sant at trykte lærebøker er mer miljøvennlig enn digitale læremidler?

Av Kjetil Larsen

Rapporten, som er utarbeida av det svenske konsulentfirmaet MSG (Management System Group ab) viser at det er 10(!) ganger mer forurensende å bruke internettbaserte læremidler enn bøker trykt i Norge. Faktisk 30 ganger mer hvis elevene jobber på stasjonære PC-er med separat skjerm.

Forutsetninger
Eksempelet som er lagt til grunn er at 5000 bøker brukes i fem år av elever i den videregående skolen. Dette blir målt opp mot at elevene bruker internettbaserte læremidler i like mange timer i samme antall år. Så blir det totale utslippet av co2 i hele livsløpet til produktene målt opp mot hverandre.

For bøkene er det papirproduksjon, trykking og transport som bidrar til klimabelastning. For internettbaserte læremidler er det produksjon av datamaskinen og energiforbruket når den blir brukt, som forårsaker utslipp.

For oss som bor i Norge er det ikke vanlig å tenke at strøm gir co2 utslipp, men undersøkelsen baserer seg på opplysninger fra den nordiske energibørsen, som det norske kraftmarkedet er en del av. Her blir det også omsatt strøm produsert ved kullkraftverk. Derfor er ikke strømmen «vår» så rein som mange kanskje tror.

Lang levetid
Lærebøker er et eksempel på et trykt produkt som har lang levetid og brukes av mange. Denne typen produkter er derfor forholdsvis energieffektiv og har liten klimapåvirkning. Hvis man sammenlikner med bilkjøring, vil utslippet for en lærebok tilsvare 650 meter kjøring pr. elev pr. år.

En laptop produsert i Kina eller annet sted i fjerne Østen (det er jo der de lager dem!), vil gi et utslipp tilsvarende 6,5 kilometer pr. elev pr. år. Da har man bare beregnet den tiden den blir brukt i faget tilsvarende læreboka.

Innvendinger
Konklusjonene i rapporten passer jo en grafisk bransje under press meget godt, men det finns kritiske røster.

Per Morten Hoff er generalsekretær i IKT-Norge, interesseorganisasjonen til den norske IT-næringa:

-Vi er ikke ute etter grafisk bransje, eller tror at lærebøkene kommer til å forsvinne fra norsk skole. Men vi er redd NHO Grafisk har tatt litt for mye Møllers tran når de presenterer denne saken. Det er ikke sånn at det er enten trykte lærebøker eller PC-er i norsk skole. Det å lære seg å bruke pc er en del av ferdighetsmålene departementet har streket opp, på linje med lese- og regneferdigheter. Derfor blir utgangspunktet for rapporten feil. Det kommer i overskuelig framtid til å være en kombinasjon av lærebøker og digitale læremidler i den norske skolen. Derfor er det ikke noe argument om det ene er mer miljøvennlig enn det andre; vi kommer til å ha begge.

Hoff erkjenner at IT-bransjen ikke har mye å være stolt over i miljøsammenheng: - Min bransje står for ca. 2 % av det totale utslippet av co2 på verdensbas-is, og det skal vi jobbe med. Men PC-en er uansett i den norske skolen for å bli!

Myter for fall
Direktør i NHO Grafisk, Robert Wright mener IKT-Norge har feiltolket både rapporten og intensjonene med å lage den:

-Vi ønsker først og frems finne ut mer om hvordan de vi driver med påvirker miljø et. Våre medlemmer drive jo både med trykte og digitale medier, så vi er på begge sider av bordet i denne sammenheng.

Wright mener det er myter om hvor miljøfiendtlig papirbåren informasjon er. Avvirking av skogen fører til at det vokser opp ny skog, som binder mer co2 enn gammel skog. Innen papirproduksjon og trykking har det skjedd veldig mye de siste åra. Enkelte papirfabrikker er til og med klimanøytrale. Trykkingen forgår med færre farlige kjemikalier og med lavere energiforbruk.

Når det gjelder selve rapporten tror ikke Wright at Hoff kan ha lest den særlig nøye. I rapporten går det nettopp fram at man har tatt høyde for at elevene har pc uansett. Miljøvennligheten har først og fremst blitt målt i det tidsrommet PC-en har vært i bruk for det enkelte faget en lærebok dekker.

Feil å kutte bøker
Derfor blir det feil og kutte skolebøker i skolen. I tillegg til miljøargumentet kommer også argumenter om bedre leselighet på papir og pedagogiske argumenter, avslutter Wright.

Om man skal tro på at trykte skolebøker er så mye mer miljøvennlig enn digitale læremidler kan du jo dømme selv hvis du går inn på NHO Grafisk sine hjemmesider:
http//www.nhografisk.no.
Her finner du rapporten i sin helhet, samt en svensk artikkel «myter om miljø og grafisk».

Bruk bedrifter med tariffavtale!

Som nok et bevis på at det kommer mye bra fra landet, har OGF latt seg inspirere av den grafiske avdelingen i Østfold og laget en kampanje for bruk av bedrifter med tariffavtale.

Kampanjen har startet. Vi har sendt ut én brosjyre til alle organisasjoner i Oslo og Akershus, og en annen til alle grafiske bedrifter i de samme fylkene. Bakgrunnen for kampanjen er to forhold:

For det første, et stadig voksende problem, nemlig at veldig få bedrifter med tariffavtale etterlever overenskomstens bestemmelser om kanalisering av arbeid. Vi i OGF oppdager, oftere nå enn før, store bedrifter som setter bort oppdrag til bedrifter uten tariffavtale. I mange tilfeller til direkte fagforeningsfientlige bedrifter. Arbeidsgiverne har, siden det er en tariffavtale, skrevet under på att all kanalisering skal skje til bedrifter med avtale, men mange viser ingen tegn til å etterleve paragrafen.

Det er derfor viktig at arbeidet ikke stopper med utsendelse av brosjyren, men blir fulgt opp overfor bedrifter og klubber.

En annen grunn til at vi lagde en brosjyre beregnet på organisasjoner, er at vi relativt ofte oppdager at både partier og organisasjoner, som etter sigende skal ha et godt forhold til fagbevegelsen, plasserer sine trykkoppdrag i bedrifter uten tariffavtale. Også fagbevegelsen selv bruker slike bedrifter. Dette var bakgrunnen for at vår avdeling allerede til Fellesforbundets landsmøte i 2007 stilte forslag om at dette måtte innskjerpes. Vi var veldig presise i forslaget, som ikke avgrenset bruken av bedrifter til Norge, men til de som hadde avtale med fagbevegelsen, tariffavtale.

Etter et uendelig langt utvalgsarbeid kom forbundet tilbake med etiske retningslinjer som sauser sammen vårt forslag om tariffbundne bedrifter med etisk handel, miljø og slikt. Dette var ikke vår hensikt, og nå har vi laget en veileder til innkjøpere i fagbevegelsen og utenfor som er veldig lett og forstå.

Denne ligger også på vår hjemmeside; **fellesforbundet.no/avd850**, til en hver tid i oppdatert versjon.

«NHO Grafisk har sympati med Oslo Grafiske Fagforenings kampanje for å bruke bedrifter med tariffavtale. Dette er omtalt i vårt avtaleverk med Fellesforbundet. Vi støtter dette i de tilfeller hvor de grafiske bedriftene setter ut arbeid til underleverandører. Vi ser det som en selvfølge at konkurranse på pris, kvalitet og en god kunderelasjon vektlegges.»

TYPOGRAFISKE MEDDELELSER

8-timersdagens sejrsløb.

Det er i år 190 år siden den første organisasjonen blant typografene i vårt land ble stiftet

I 1819 ble «Bogtrykker Konstens Medlemmers Understøtelses- Syge-, Liig- og Reisekasse» dannet. Denne organisasjonen til støtte for de fagfellene som kom i vanskeligheter levde et omskiftende liv, men ble først formelt oppløst i 1936.

Av Nils Edvard Killi

I 1819 hadde Christiania 5 trykkerier som sysselsatte 34 arbeidere. Det hadde lenge bare vært ett trykkeri i byen – fra Tyge Nielszøn hadde startet det første i 1643 og frem til 1809 da byen fikk sitt andre trykkeri. I 1811 kom det tredje.

Det var med andre ord ingen stor bransje som fant behovet av å sikre de ansatte økonomisk mot de ulykker som kan ramme en kollega.

- I Christiania gjorde faktor Hviid, som var bestyrer på Wulfsbergs trykkeri, i 1819 opptak til en slik kasse. Han sendte ut et sirkulære til 'Bogtrykkerkonstens medlemmer i Christiania' hvor han oppfordret til å danne en understøttelseskasse hvis formål skulle være 'at hjælpe de Gamle, pleie de Syge, begrave de Døde og understøtte de Reisende.' Oppfordringen fikk tilstrekkelig tilslutning til at kassen kunne opprettes med 17 medlemmer den 19. september 1819, og begynne sin virksomhet 1. januar 1820.

Økonomisk var kassens drift basert på en innskrivningskontingent på 1 spesidaler og en månedlig kontingent på 60 skilling (kr 1.80). I betraktning av datidens lønninger blir dette en ganske høy kontingent. ...

Vi skal senere se at denne hjelpekasse ble et ikke ubetydelig ledd i typografenes organisasjonsvirksomhet.
(Hegna: Oslo Typografiske Forening 100 år).

Understøttelseskassen var et fellesprosjekt for både arbeidsgiver- og arbeidstakersiden, og der arbeidsgiverne hadde styringen.

Ved kassens hundreårsjubileum i 1919 skrev Typografiske Meddelelser: - Nede paa Typografisk Forenings kontor ligger en gulnet men solid indbundet protokol. De præktig pergamentblade og den sirlig skrevne titelside fortæller os at protokollen tilhører ' Bogtrykker Konstens Medlemmers Understøtelses- Syge-, Liig- og Reisekasse i Kristiania.' ... Det var ikke mange møter den første tid. I protokollen findes ikke noget virkelig medlemsmøde før den 27. mai 1827. I 1840 undergik kassen en hel revisjon og fik da navnet Bogtrykkernes syke- og understøttelseskasse, som den siden har beholdt, dog kaldes den nu kun Boktrykkernes sykekasse. ...

Etter at sykekassen inden forbundet blev utvidet, yder Boktrykkernes sykekasse ingen understøttelse og har heller ingen kontingent. Den er nu som et fond der utdeler bidrag efter visse regler. Den er således fremdeles i virksomhet inden Den typografiske forening. Den gamle gulnede 100-aarige protokol blir fremdeles brukt paa generalforsamlingerne i Boktrykkernes sykekasse og beslutningerne føres til protokols – sirlig og høitidelig – som for 100 aar tilbage.
(Typografiske Meddelelser nr 38/1919)

Senere, i 1870 og 80 årene, førte den typografiske foreningen en kamp i understøttelseskassen for at arbeiderne skulle få kontroll over kassen. I 1885 ble sentralreisekassen slått sammen med understøttelseskassen under navnet 'Norsk Centralforening for Bogtrykkere'. - 'Foreningens formaal er ved sammenslutning av Norges bogtrykkere (principaler såvel som svende) at sikre reisende kolleger en passende understøttelse samt foreningens medlemmer hjelp i sykdomstilfelde, og begravelseshjelp til såvel medlemmer som deres hustruer.' Norsk Centralforening for Bogtrykkere ble i et par menneskealdre stående som navnet på det første landsomfattende fagforbund i Norge. Man vil unektelig stusse ved at denne organisasjon i sin formålsparagraf betegner sammenslutningen som en organisasjon av både arbeidere og bedriftseiere.
(Hegna)

Slik har det seg at en liten organisasjon for understøttelse ved sykdom, begravelse og reisestøtte stiftet i 1819 blir en del av grunnlaget for landets første fagforbund. Og slik sett blir ble «Bogtrykker Konstens Medlemmers Understøtelses- Syge-, Liig- og Reisekasse» en del av grunnlaget for fagbevegelsen i Norge.

VISSTE DU AT?

Oslo Grafiske Fagforening har videreført tradisjonen fra Norsk Grafisk Forbund med støtte til våre medlemmer som er ledige.

Ledige og permitterte, som har innbetalt kontingent i 26 uker har rett til stønad fra OGF.

Det utbetales, etter foreningens vedtekter, 250,- pr uke i 12 uker. Deretter 200,- pr uke i inntil 20 uker.

Hjemmet Mortensen – en nødvendig prosess

Etter å ha skrevet om mismot, tro og håp i Hjemmet Mortensen Trykkeri på Frysja gjennom flere årganger, har TgM denne gang beveget seg til moderhuset i Nydalen. Til åstedet hvor ukebladproduksjonen befinner seg på stadiet før det bestemmes hvor de trykkes. Etter at det nå er sluttet fred og avtale om produksjonen på trykkeriet har Hjemmet Mortensen Forlag gjennomført sin nedbemanningsprosess.

Tekst og foto Adolf Larsen

Elisabeth Haugerud og klubbleder Trond Rekdahl.

«Vi er fornøyd med prosessen, men ikke med resultatet» er kortversjonen av konklusjonen fra klubbleder Trond Rekdahl.

Klubblederen innrømmer at hans positive vurdering av gjennomføringen kan ha sammenheng med tidligere omstruktureringer i forlaget. Både innad, og ikke minst i OGF går det fortsatt historier om hvordan det tidligere prosjektet «Framtidig organisasjon i redaksjonene» (FOR) ble gjennomført. Her var det ikke mye snakk om medbestemmelse og diskusjoner med de ansattes representanter, men mer misbruk av styringsretten.

Personalpolitikken den gang fikk lederen i OGF til å hente fram den lite brukte paragraf 10 i Hovedavtalen for å beskrive personalpolitikken i Hjemmet Mortensen. Det er bestemmelsen om at arbeidstaker har rett til å nekte å arbeide under ledelse av personer som har vist slik utilbørlig opptreden at den etter alminnelig oppfatning kan kreves fjernet.

– Ledelsen og klubben lærte mye om hvordan det ikke skal gjøres, og nå tror jeg alle har opplevd å bli hørt, presiserer Rekdahl.

Tilbake til resultatet, som han ikke er fornøyd med, så viser tallene at bedriften skal slankes med hele 102 årsverk, og at den grafiske klubben reduseres fra 40 til 23 medlemmer.

Rekdahl presiserer at selv om han og klubben mener at ledelsen denne gang har tatt de ansatte med på råd underveis, så er det ikke slik at all behandling av medarbeidere med lang ansiennitet har vært bra.

Selve prosessen er gjennomført ved at tilbud og søknad om sluttpakker ble gjennomført etter at de ansatte fikk vite om de var tilbudt jobb i en framtidig organisasjon. – At medlemmer med høy alder og lang ansiennitet, på tross av råd fra både klubben og OGF har valgt å ta sluttpakke, er noe klubben kan beklage, men ikke bestemme, sier Rekdahl. Det vi kan slå fast, i ettertid er at de to som ikke søkte sluttpakke, på tross av de ikke sto på framtidas organisasjonskart, fortsatt er ansatt.

Innholdet i pakkene

Selve pakkene er bygget opp i en kombinasjon av alder og ansiennitet, hvor det maksimale krysningspunktet, av 25 år i forlaget og alder på 60 år gir 20,5 måneders lønn. De med kortest ansiennitet får 3 måneder i tillegg til 3 måneders oppsigelsestid.

For å kvalitetssikre oppfatningene har vi snakket med Elisabeth Haugerud, som har vært lenge i systemet, men som ikke har tenkt tanken på å slutte. – Jeg startet på Forenede Trykkerier, gikk til Hjemmet Mortensen Trykkeri som repromontør etter fusjonen, men ble overført hit etter nedbemanning i trykkeriet. Noen mente det var et løft, men jeg ville heller blitt på Frysja hos trykkerne. Her i huset er det litt for mange kjerringer, uttaler Elisabeth, som i dag har sitt arbeid på annonseavdelingen. – Det er klart at det ikke blir lett framover heller, men akkurat nå er det å arbeide med kollegaer du vet må slutte noe av der verste.

Selv om hun selv aldri vurderte sluttpakke, tror også Elisabeth at en prosess hvor ansatte får romslige betingelser slik at de får tenkt igjennom sin egen livssituasjon kan bidra til at mange tenker nytt om egen arbeidssituasjon. Det er mange, både her og på trykkeriet som er blitt levert på trappa i kurv da de var små, og aldri har vært andre steder etter fullført skole.

Det er også skepsis fra mange ansatte i forhold til bedriftens planer for produksjonsflyt. Her er alt kastet om, fra produksjonsflyten i redaksjonene til strukturen i huset. Nesten all reprokompetanse forsvinner med sluttpakker, og alt skal gjøres med malstyring og «autorepro». Et system som, i motsetning til hva ledelsen tror, ikke gjør dårlige bilder bra.

Synet på produksjonen, hvor klubben mener ledelsen svekker merkevaren ukebladene representerer, og at ansiennitet ikke er lagt nok vekt på ved nedbemanningen, er områder der klubben fortsatt er uenig med ledelsens syn.

Når man har foretatt en reise

OMBREKKING *for journalisten ble et det en interessant og hyggelig opplevelse.*

...har man alltid noe å fortelle. Slik også er det også etter foreningens styretur til Røros i begynnelsen av mars. Det var helga etter Rørosmarten, men vårt mål var også historisk relatert. Vår interesse sto til det grafiske slaget, og ikke til folkelig kultur.

Av Adolf Larsen
Foto Eva-Lill Bekkevad

Etter å ha vært støttemedlem gjennom mange år tok vi den årlige innbydelsen på alvor og dro på årsmøtet i Pressemuseet Fjeld Ljom.

Som en følge av en mer tidsriktig miljøprofil, ankom vi Bergstaden med nordgående Rørosbane, og stiftet bekjentskap med de aktive drivkreftene i pressemuseet.

Lørdag formiddag var det bare tid til en rask tur i historiske omgivelser før museet åpnet dørene. Og for styremedlemmene, hvor opptil flere har satt og trykk-et i bly, er dette litt av et museum.

Her er det ikke snakk om gamle gjenstander som står og støver ned, men et aktivt miljø som både kan betjene og holde ved like gamle maskiner og utstyr. I forbindelse med årsmøtet arrangerte pressemuseets venneforening åpent hus, hvor vi fikk demonstrert trykking av aviser på museets flattrykkpresse, settemaskiner, og tittelsetter som var i drift. Og det er nettopp slike dager med åpent hus hvor maskinene er i drift som skiller dette ut fra andre grafiske museer. Vi fikk også med oss et interessant foredrag om avishistorien fra Røros, som strekker seg helt tilbake til 1868, da avisen Fjeldposten kom ut med sitt første nummer.

Helt fram til 1907 var det borgerlige aviser som var enerådende på markedet, men dette året kom første nummer av det som nå er Arbeidets Rett. Dette navnet fikk de først i 1913, da avisen hadde vokst seg så stor at det opprinnelige navnet, «Mauren», ikke langer var dekkende.

Pressemuseet blir fra 2009 en del av Røros Museum, og vil dra økonomiske fordeler ut av det, men er fortsatt i en situasjon hvor de trenger medlemmer og penger.

Når det gjelder støtte og økonomi er det de siste årene blitt færre bedrifter som opprettholder medlemskapet. Spesielt aviser som er gått inn større sammenslutninger har ikke opprettholdt medlemskapet. Når vi nevner at dette dreier seg om 750 kroner i året, sier det mye om tenkningen som preger ledelsen i aviskonsernene.

Vi vil anbefale alle medlemmer i OGF å bli medlem i venneforeningen. Og dere som er tillitsvalgte i avisene bør også ta opp saken om bedriftsmedlemskap.

Og meld klubben inn!

Pressemuseet Fjeld Ljoms venner.
Kontingent enkeltmedlemmer: kr 150.
Bedrifter kr 750.
Lag/organisasjoner kr 350.

Fjeld Ljom, Rørosmuseet 7460 Røros,
Bank 4280 05 29020

STYRELEDEREN *ved settemaskinen.*

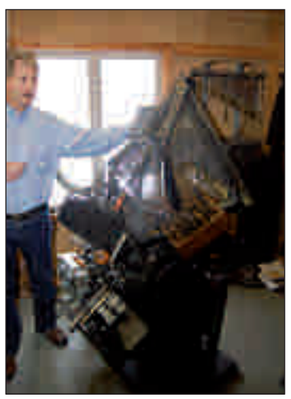

«TYPOGRAPH» *het maskinen.*

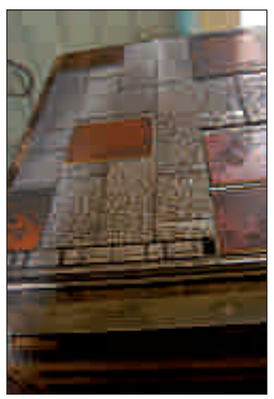

EKSEMPEL *på håndsats.*

Aviskonferansen 2009

Den årlige aviskonferansen gikk av stabelen i Trondheim 17.-19. april. I år var det Adresseavisen og Adressa-Trykk sine klubber som var vertskap.

Av Kristin Mulleng Sezer

BLANT ARRANGØRENE *var Bjørn Sletvold og Guri Svarva fra Adressa Trykk.*

Bjørn Sletvold og Guri Svarva fra Adressa-Trykk ønsket alle 72 deltakere velkommen. Det var representanter fra klubber i 20 aviser, i tillegg var det representanter fra de grafiske avdelingene og konserntillitsvalgte. Deltakelse fra de konserntillitsvalgte var nytt av året. Det er viktig at de er til stede og snakker om erfaringene sine. Finanskrisen var tema, kanskje ikke overraskende, men det er nødvendig å diskutere den.

Aviser i krisetid

Først ut av innlederne var Gunnar Okstad, journalist/kommentator i Adresseavisen. Okstad pekte på at avisene er konjunkturbarometere. Med dette mente han at når det går godt i samfunnet for øvrig, står annonsørene i kø. Går det dårlig forsvinner annonsørene.

Et godt eksempel på dette har vi fra en bilforhandler som vanligvis annonserer mye. «- For første gang på mange år er jeg usikker på hvordan det går. For sikkerhets skyld skalker jeg alle luker.»

Medievaner i endring

Medieindustrien har vært svært lønnsom for eierne i mange tiår. Dette er vel ikke akkurat tilfelle lenger, selv om det er aviser som tjener mye penger i dag også. Problemet er heller at overskuddene ikke er så store lenger. Vil avis- og mediebedriftene komme på rett kjøl igjen når nedgangstiden er over? Blir det varige endringer? Det er spørsmål vi gjerne vil ha svar på, men som er vanskelige å forutse.

Det som er sikkert er at Norge fortsatt er det landet som er mestlesende av aviser. Men aviser legges ned, og det spøker for søndagsavisene. Nedgangen skyldes nok ikke bare finanskrisen, en annen viktig faktor er folks medievaner. Morgenbladet økte mest i opplag, for å ta et eksempel. Flere og flere får sin daglige dose med nyheter fra nettavisene, og velger derfor og ikke kjøpe aviser. Nettaviser er gratis og papiraviser betaler man for.

Avisdød i USA

I USA legges det for tiden ned aviser hver eneste uke. Noen byer vil være uten lokalavis fra sitt distrikt. Seattle Post Intelligencer var per 16. mars 145 ansatte, i dag er det 20 ansatte igjen. De satser nå kun på nettbaserte nyheter.

Mediebransjen forsterker sin egen krise. Det skrives om hvor stor den finansielle krisen er, hvor dårlig det går. Det betyr jo at folk blir påvirket. De blir jo bedt om å bruke mindre penger – ergo færre kjøper aviser.

Konserntillitsvalgte

Først ute av de konserntillitsvalgte var Polaris Media. Arne Sellæg informerte om situasjonen der. Polaris Media ble stiftet i oktober 2008, og har 590.000 daglige lesere. Konsernet har 1,7 milliarder i omsetning og har ca. 1.500 ansatte. Det er 21 redaksjoner og en ren nettavis.

Polaris Trykk vil ha en årlig omsetning på 500 millioner, og er landets nest største etter Schibstedt Trykk.

A-pressens konserntillitsvalgte er Harald Ormbostad. A-pressen består av det meste innen mediebransjen, og har 2.700 ansatte. A-pressen har 50 majoritetsaviser i Norge og eier 6 trykkerier i Russland. De har aviser i alle fylker bortsett i fra Vestfold. Administrasjonen ligger på Lillestrøm, og de samarbeider med Edda om trykkerier. I tillegg til vanlig avisdrift eier de ANB, som er et nyhetsbyrå, 3 regnskapsbedrifter og 50 % av TV 2.

Fra Media Norge var det konserntillitsvalgte Jone Laursen (FF) og Rune Valderhaug (NJ) som informerte. Dette konsernet består av 4 aviser og Finn.no. Media Norge har til sammen 2.500 ansatte og har en omsetning på ca. 5 milliarder kroner. Annonsesamkjøringen er foreløpig lagt på is og fusjonen er ikke formelt gjennomført. Før dette kan skje må de selge seg ned i Polaris Media.

Edda Media, var det Marianne Østlie, som egentlig er konserntillitsvalgt i Medcon, som informerte om. Den konserntillitsvalgte i Edda er fra NJ. I styret er det ansatte representanter fra FF, NJ og Parat. Edda var nødt til å selge unna to flotte aviser på grunn av økonomiske problemer. De sliter fortsatt økonomisk, og det er vanskelig å finne noe positivt. Edda eier 3 trykkerier men satser ikke på trykksiden. Kan på sikt slå seg sammen med Dagbladet eller Polaris, hvis ikke situasjonen endrer seg. Deskene er barbert og har alt for liten bemanning, malstyrt produksjon har ikke vært noen suksess.

Delt konferanse

Lørdag morgen delte konferansen seg i to. Førtrykk ble igjen på hotellet og diskuterte konsekvenser som følge av finanskrisen med innledninger av Terje Johansen, klubbleder i Aftenposten og Øystein Simensen, klubbleder i VG. I tillegg diskuterte vi erfaringer fra andre aviser og konsern. Situasjonen i en del

Forts. side 10

Forts. fra side 9

av de små lokalavisene ser mye lysere ut enn i de store riks- og regionsavisene.
Trykkerne dro på befaring til det nye trykkeriet på Orkanger, Nr1-AT Orkanger. Der fikk de omvisning og en orientering av Steinar Bakken, administrerende direktør i Polaris Trykk.

VG og Aftenposten

Øystein Siemensen, klubbleder i VG, informerte om situasjonen der. VG har hatt et opplagsfall på 140.000 siden 2002. I 2009 er opplaget 250.000, og det varierer veldig fra dag til dag. De har tapt 80 millioner på annonseinntektene, og vil få et resultat som da er tilsvarende mindre. VG er en del av et konsern og overskuddet tilbakeføres til Schibstedt, som sårt trenger penger. Selv med store tap er overskuddet forventet å bli 140.000 millioner kroner.

Det er varslet at 35 årsverk skal bort, men ordet oppsigelser er ikke nevnt. 16 personer kan gå av med AFP innen en 4-års periode. Det spøker dessverre for reproavdelingen og ledelsen vil innføre pilotprosjektet som de har i Aftenposten. Samtidig er det 6 typografer som har gått på redigeringskurs, men de får ikke muligheten til å praktisere dette.

Terje Johansen, klubbleder i Aftenposten informerte om situasjonen der. Media Norge er en større trussel enn finanskrisen, åpnet Johansen med. Konsernet ble stiftet for å spare penger, ved å skille ut deler av driften. Det var med en gang snakk om å sentralisere annonsedesken, men dette fikk de dårlig tid på. Foreløpig er dette lagt på is, og de fire avisene har fått beholde produksjonen selv.

Det jobber 155 typografer i dag med annonsproduksjon i Media Norge, det er ønsket fra ledelsens side å nedbemanne med 55 årsverk. I Aftenposten har man gått med på å ta ut ekstra ferie uten lønn, 10 dager i 2009 og 5 dager i 2010. Vi har dessverre blitt så små, at noe av innflytelsen er blitt borte. Pilotprosjektet som ble satt i gang i Aftenposten, innbærer at trypografene jobber 60% som typografer og 40% som redigerere.

Det viktigste fremover vil være å bygge nettverk, eksempelvis konsernutvalg i Media Norge med alle klubber og ledd representert. Alt som skjer for tiden forsterker viktigheten av å samarbeide på tvers av faggrupper og fagforeningstilknytning.

Tariffpolitikk

Knut Øygard, forbundssekretær i grafisk seksjon i FF, hadde en innledning om tariffpolitikk for en krisetid. Mediebransjen er blant de hardest rammede. Vi ser en ny medievirkelighet – hvor kommer de neste kuttene.

2010 blir et oppgjør i skyggen av finanskrisen. Øygard mente at det vil bli en dyp og langvarig krise. Det er nå det er tid for å styrke tariffavtalene.

Arbeidsgivernes strategier er teknisk rasjonalisering, det vil si malsider, RSP og sidegeometri. Det foregår en strukturrasjonalisering på tvers av konserngrenser, felles trykkerier og annonsesamkjøring.

Når det er lite å hente kan fokus på arbeids- og ansettelsesvilkår bli viktigere. I lønnsstatistikken for 2008 vises en utstrakt bruk av midlertidig ansatte, det var 44 bedrifter som krysset av for bruk av dette.

Vi forhandler ikke i et vakuum, har alltid måttet forholde oss til frontfagene. Tariffsamarbeidet mellom forbundene i avisområdet er viktigere enn noen gang. Krav skal fremstå som rettferdige.

Er avisoverenskomsten landets beste? Det er flere faktorer som motbeviser dette. I siviloverenskomsten har rotasjonstrykkerne 4 timer kortere arbeidstid enn i avisoverenskomsten. I Riksavtalen for Hotell og restaurant, er det reguleringer på midlertidig ansatte.

Det viktigste fremover vil være anstendige ansettelser. Minstelønnssatsene sakker akterut, er vårt system det beste for våre medlemmer?

Et debatthefte til neste års tariffoppgjør er under produksjon. Forslag må reises for å bli krav, og det må være tydelig vilje bak kravene. Forslagsfristen til tariffoppgjøret er 1. oktober til avdelingene.

Overenskomstutvalg

Det ble på konferansen ytret ønske om å sette ned et utvalg som skal gå nøye gjennom avisoverenskomsten. Utvalget består av følgende medlemmer: Tone Granberg Løvlien – Dagbladet, Morten Rygh – Bergens Tidende, Arvid Rotbakken – Østlendingen, Annichen Wiik – Romerikes Blad og en person fra Adressa-Trykk.

Neste års aviskonferanse er det VG som er vertskap.

DAGBLADET DEMO

ONSDAG 13. MAI demonstrerte ansatte i Dagbladet og Dagblad Trykk mot ledelsens håndtering av medlemmene. B.la fordi flere av de eldste ble kastet ut i permisjon kort tid før de skulle gå av med AFP. Likeledes den utstrakte bruken av vikarer ble det også sagt klart fra om.

Grafisk kontaktforum i Trondheim

Tradisjonen tro var representanter fra de grafiske avdelingene i Fellesforbundet samlet til sin årlige konferanse i forkant av årets aviskonferanse. Denne gang var det grafisk avdeling i Midt-Norge som var arrangør, noe de med Erling Weydal i spissen taklet på beste måte.

Det var hele 25 deltakere til stede, noe som tyder på at denne kontakten blir oppfattet som viktig å ta vare på. Det er vel nettopp kontakten med de andre med samme bakgrunn og innsikt som er det primære for de fleste. Vi kan diskutere våre saker, noe som ikke alltid er like lett i forbundet. Alle får dessuten god innsikt i hvilke saker som er aktuelle i de andre avdelingene.

Etter rapportene å dømme er det ingen krise i noen av bedriftene, med unntak av Østfold som har overvekt av medlemmene i kartonasjebedrifter, som er hardt presset av endringer i markedet. På de andre stedene ble det rapportert om få oppsigelser/permitteringer, men selvfølgelig en god del usikkerhet i forhold til fjoråret, hvor største problemet var mangel på faglært arbeidskraft.

Et nytt innsalg på årets konferanse var rapporter og innspill fra fellesforbundets konserntillitsvalgte i Edda, A-Pressen, Media Norge og Polaris Media. Dette var et innslag som arrangøren skal ha alle æra av, og som ga oss god innsikt i forholdene i de ulike konsernene.

Konferansen diskuterte også forholdene til Distriktskontorene og forbundets organisasjonsarbeidere rundt om i landet. Det er avdekket veldig store forskjeller i måten våre saker blir mottatt på; fra veldig gode forhold og samarbeid til noe som nærmer ren boikott. Ikke bare at våre saker blir nedprioritert og liten eller ingen støtte fra organisasjonsarbeiderne, men noen steder er det stor aktivitet for å få våre medlemmer med i samleforeningene i Fellesforbundet.

Siste, men kanskje viktigste sak på dagsordenen var en diskusjon om våre overenskomster, og situasjonen for våre ansatte i avisene. Det var forbundssekretær Knut Øygard som innledet for oss, og mye av diskusjonen har sitt utspring i den endrede situasjon vi har kommet i etter mange år med en defensiv posisjon. De lokale avtalene, som mange har stolt blindt på, viser seg nå å ikke være mye verdt. Tilbake står vi med et avtaleverk som alene ikke er av de beste i fagbevegelsen, og uten lokal styrke ikke er nok for å slå tilbake offensive arbeidsgivere. Her er det mange spørsmål, og mye arbeid som må gjøres fram mot neste åra tariffforhandlinger.

Klubbene og avdelingene må ta dette på alvor og prioritere grundige diskusjoner, først i klubbene, og deretter i avdelingene. Frist for forslag til forbundet er 1. oktober!

FRA FELLESFORBUNDET *kom Knut Øygaard (t.v) og Jørgen Knapskog fra Grafisk Midt Norge.*

Det er forbausende god oversikt her oppe i hornet, det er bare litt trangt for tærne aller nederst! Slikt kan jo påvirke humøret. Hva er det så som opptar en gamling for tida, og som det kan være verd å gjøre andre delaktige i?

Selvfølgelig er jeg også opptatt av finanskrisa, svineinfluensaen, FrPs grep på folk, uretten mot det palestinske folket og annen urettferdighet rundt i verden. Skulle jeg ved en senere anledning få muligheten til å kommentere disse sakene fra denne «talerstolen», gjør jeg gjerne det. Da min bestemor var i min alder, pleide hun alltid å tilføye: – Hvis jeg lever, da! Det samme forbeholdet får jeg ta.

Jeg har akkurat nå lyst til å se litt bakover i tid. Til en tid som har satt spor, og preget mange fra min generasjon – jeg tenker på okkupasjonstida. Det tynnes etterhvert i rekkene av dem som har personlige minner og opplevelser fra de årene da Norge var okkupert. Selv var jeg bare seks år, den april-dagen da alt plutselig ble snudd opp ned. Det var meningen at jeg skulle begynne på Ruseløkka skole i august 1940. Skolen, som var nyoppusset, ble imidlertid omgjort til kaserne for tyske soldater, så mitt første møte med folkeskolen skjedde derfor i Piperviken kirke (som er revet, men lå omtrent der hvor Konserthuset ligger i dag!). For de fleste seksåringer gikk vel livet allikevel sin «normale» gang – de fleste voksne tilpasset seg de nye tider, levde sine liv stort sett som før, og gjorde sitt beste for å beskytte barna.

I kamp mot nazismen

Mine foreldre, ja hele min familie, var kommunister, og allerede lenge før krigen engasjerte de seg i kampen mot nazismen. Det var helt naturlig for dem å fortsette kampen da Hitlers tropper besatte landet. For mine foreldres del betydde det blant annet produksjon og spredning av illegale aviser. Jeg husker godt at det sto en stensilmaskin i stua hjemme, som antagelig produserte noen av de første numrene av «Radio-nytt». Dette må sies å være mitt første møte med «grafisk». Allikevel kan jeg si at jeg startet fra bunnen av – som «avisbud». Én ting var jo å få trykk på de arkene som ble kalt aviser – like viktig var det å få dem distribuert. En seksåring mente man ikke ville bli stoppet og visitert, og han var derfor et ideelt «avisbud».

HORNET PÅ VEGGEN denne ganger er av Ivar Nygård.

Hvilke helter trenger vi?

I disse «Max Manus-tider» føler jeg sterkt for å fortelle om den innsatsen som ble gjort av de som sto på politikkens ytterste venstre side. Det ser ut som menneskene har behov for «helter». Nå er det jo slik at de toneangivende i samfunnet velger seg de heltene som de mener kan tjene som støtte for dagens politiske mål. Her passet både «Kjakan» og Max Manus inn og de ble brukt, og lot seg bruke, for alt hva de var verdt. Og tilsvarende dårlig passet det å trekke fram i rampelyset kommunistenes innsats og deres store menneskelige ofre. (På Nordre Gravlund er det gravsted og minnesmerke for 21 medlemmer av kommunistenes sentrale ledelse.) Ved krigens slutt viste oppslutningen om kommunistene, og ikke minst, om deres avis, Friheten, at utrolig mange verdsatte den aktive innsatsen de hadde gjort. Innsatsen ble gjort på tross av London-regjeringens parole om at det ikke skulle utføres sabotasjeaksjoner i Norge. Milorgs oppgave var å ligge i beredskap til krigen gikk inn i sin siste fase, dvs. når den var vunnet. Mange unge gutter gikk lei av evig «tørrtrening» og sluttet seg til de kommunistiske gruppene, selv om de i utgangspunktet hadde et annet politisk syn enn dem.

Hvem var de virkelige heltene?

Ønsker noen å få vite mer om sabotasjedelen av motstandskampen vil jeg anbefale den nettopp utkomne nyutgivelsen av Asbjørn Sundes bok: «Menn i mørke» – det er en velskrevet og ærlig bok som forteller om noen av opplevelsene til den legendariske lederen for «Osvaldgruppa». Der finner vi også andre «helter» enn direktørene og advokatene på Oslo Vest. Man kan nemlig fort få inntrykk av at motstandskampen var en ren «Frogner-foreteelse» – enkelte i de kretsene har vært meget dyktige til å markedsføre seg. Og, slik jeg har skrevet tidligere, har det vært noen med stor innflytelsese i samfunnet som har sett seg tjent med å bygge opp under et slikt bilde.

I denne «silingen» av hvem som i ettertid var «akseptable» helter er det også mange av våre kolleger som ikke har nådd opp. Jeg tenker her på de som var engasjert i arbeidet med å framstille illegale aviser og annen forbudt informasjon.

Langt de fleste illegale publikasjonene ble framstilt med ganske enkle metoder. Det var alt fra håndskrevne lapper til maskinskrevne ark skrevet med blåpapir, som ga noen flere eksemplarer. En effektiv, og meget brukt, produksjonsmåte var «duplikator» eller «stensilmaskin», og her var det skrivemaskin som sto for «satsen». Etterhvert ble fagfolk engasjert i arbeidet, og de tok i bruk de midlene de var opplært til å bruke. Det var Gutenbergs geniale oppfinnelse; de løse blytypene og tildels enkle trykkmaskiner. Jobben ble utført under meget vanskelige forhold, her gjaldt det ingen Arbeidsmiljølov. Vår tidligere forbundssekretær, nå avdøde, Gunnar Kokaas kunne fortelle noe om dette:

«For den som ikke har prøvd det, er det vanskelig å forestille seg hva slags utholdenhetsarbeid trykkingen var. Maskinen var ikke motordrevet, men måtte betjenes manuelt. Mens en sto på ett ben, måtte en holde maskinen i gang med det andre. Og det var nødvendig å trå en pedal fire ganger opp og ned for hvert eksemplar. Ved et opplag på 10 000, med trykk på begge sider, ble det 80 000 tramp!»

Så meget om den fysiske delen av jobben. En enda større påkjenning var frykten for å bli oppdaget, Det var dødsstraff for den som ble tatt i forbindelse med slikt arbeid, og det var mange som ble henrettet.

Forts. neste sie

Det er både en interessant og spennende historie som kan fortelles om våre kollegers deltagelse i produksjonen av illegale aviser. Vår tidligere forbundsformann, Roald Halvorsen har gitt ut en bok om temaet. Den heter «De trykte illegale avisene» og formidler historier og skjebner som var knyttet til denne delen av motstandskampen. Anbefales!

Som «Vømmøl spellemannslag» sang: – Det er itjno' som kjæm ta sæ sjøl! Det var noen i blant oss som for 60-70 år siden gjorde modige valg som hadde store personlige konsekvenser for dem, min egen far var en av dem, han ble skutt på Trandum, bare 40 år gammel. Han, sammen med mange andre, la grunnlaget for de mulighetene vi har i dag for å skape et bedre samfunn. For oss burde det være en forpliktelse.

– DET VAR EN KVELD i begynnelsen av 1943. Vi sto på trykkeriet til Kai Møller i Drammen og var kommet omtrent halvveis i opplaget, som da lå på mellom ti og tolv tusen eksemplarer.

– Hodet vi brukte var skåret i linoleum, og plutselig røk det tvers av på midten. Opplaget måtte trykkes ferdig i løpet av natta, for alt skulle videre til Oslo neste dag for distribuering. Det kunne ikke klikke noe nå!

– Thorstein Bakke, som satte «Friheten», arbeidet i Drammens Tidende, og vi ilte bort til ham. Han visste råd. Han tok en blykloss med seg til «et stille sted», og med lommekniven skar han ut det nye «hodet». Situasjonen var reddet, og vi kunne kjøre ferdig opplaget som planlagt.

(Fortalt av Finn Pettersen, Drammen)

Oslo Grafiske Fagforenings ungdomskurs

20.-22. mars 2009

Fredag 20. mars var det 13 spente ungdommer som møtte opp på Quality Hotell Grand Kongsberg. Schibsted Trykk, 07 Aurskog og Nr 1 Trykk sto for deltakelsen, i tillegg til at vi hadde med oss to deltakere fra Østfold.

Første post på programmet var ungdomsaktivitet i OGF framover, og ble ledet av vår nyansatte organisasjonsarbeider, Merete Warsla. Ungdommen fikk utdelt en rekke spørsmål som de skulle lese igjennom, og lørdag morgen var det tid for gruppediskusjon. Vi fikk mange gode tilbakemeldinger og tips til hva vi kan gjøre i forhold til videre aktivitet. Det ble blant annet ytret ønske om temakvelder, bedriftsbesøk og flere kurs. Noen av ungdommene var også positive til å sitte i en ungdomsgruppe og være med på å arrangere diverse aktiviteter, noe vi er veldig glade for!

Temaet for resten av kursdagen var forhandlingsteknikk. Fram mot lunsj jobbet vi med en morsom øvingsoppgave som heter «Shipwrecked», og det ble mange livlige diskusjoner rundt bordene.

Etter lunsj holdt Silje en innledning om hva man skal tenke på når man går i forhandlinger med arbeidsgiver, med en påfølgende forhandlingsoppgave. Ungdommen ble delt inn i fire forskjellige grupper, der to grupper skulle være arbeidstakere og tillitsvalgte på bedriften sin, og de to andre gruppene skulle være arbeidsgivere. Hver gruppe fikk utdelt et ark med informasjon de skulle forhandle ut i fra. Det var veldig morsomt å høre alle de smarte løsningene de kom fram til etter intensiv, overbevisende diskusjon, spesielt fra arbeidsgivers side.

Informasjonen gruppene fikk stammet fra forskjellige land, og etter forhandlingsoppgaven snakket vi i plenum om de store forskjellene i velferdstilbud, kostnads- og skattenivå. Vi sammenliknet de forskjellige landene med Norge, og konkluderte med at Norge er et veldig fint land å bo i!

Lørdag ettermiddag var det tid for moro i akebakken til Kongsberg Skisenter. Det ble mye knall, fall og skrubbsår, men alle storkoste seg!

Søndag hadde vi besøk av Børge Ånesen fra Fellesforbundets sentrale ungdomsutvalg som snakket om politisk ideologi og valgkamp. Han gjorde stort inntrykk på ungdommen, og laget en fin avslutning på en hyggelig og lærerik helg. Nå håper vi på enda flere engasjerte ungdom, og flere bedrifter representert på neste arrangement. Vi gleder oss til å jobbe med ungdomsarbeidet i avdelingen framover!

Silje Renate Bækkelund og Merete Warsla

Bedrifts-besøk

Fra blanketter til innformasjonsteknologi

I en hverdag som av og til fortoner seg som en kamp med mange fiender og få venner, med mange utfordringer og få seire, hender det at tillitsvalgte ønsker seg bedrifter og klubber hvor det går greit.

Adolf Larsen, tekst og foto

Hvor klubbtillitsvalgte bare ringer for å melde seg på avdelings arrangementer, rapportere hva de har fått i tillegg og hvilke nye medlemmer som skal meldes inn.

Vi tok turen til Strålfors as, en bedrift i et internasjonalt konsern, som på tross av harmonien som er beskrevet i ingressen er en av bedriftene som har gjennomgått de største forandringene.

Den grafiske produksjonen i Norge startet i 1988, når Strålfors, som tidligere kun var en handelsbedrift, kjøpte Fabritius sitt blankettrykkeri. Det ble drevet som et tradisjonelt trykkeri for brev, blanketter og DM, under navnet Fabritius Strålfors.

Med årene ble det bare Strålfors, trykkmaskinene færre, og tilslutt var det bare tippekuponger vi forbandt med tradisjonell grafisk produksjon. Det er det nok mange som fortsatt gjør, men den siste trykkmaskinen ble flyttet til Ljungby i Småland i 2008.

Det var der det startet i 1919, med et lite trykkeri og det er der det store produksjonsstedet er, hvor den grafiske klubben har 330 medlemmer.

Hva gjør de på Alnabru?
Konsernet har produksjon i åtte land i Europa, med Polen som siste tilskudd, men vi er naturlig nok mest interessert i bedriften på Alnabru. I et temmelig nytt bygg, et steinkast fra det gamle, kom vi midt i møte for de tillitsvalgte i konsernet når vi dukket opp for vår bedriftsreportasje.

Det virket, i den delen av møtet som vi fikk være med i, at den meget omtalte finanskrisa hadde fart lett over bedriftene i Strålfors. Det var bare representanter for norske og svenske avdelinger, men ut i fra de lokale rapportene gikk produksjonen som tidligere, noen steder også bedre enn i 2008.

«Her er det volumvekst på 20 %, og problemer på grunn av finanskrisa har vi foreløpig sett lite til» uttaler produksjonssjef Morten Moberg. «Ikke fordi vi driver i et isolert vakuum, men fordi vår nåværende foretningsvirksomhet ikke er særlig påvirket av slike svingninger».

«Etter at vi la om fra grafisk produksjon til print og konvoluttering, er det jo slik at fakturaene skal ut uansett». Ikke minst i dårlige tider er det viktig at de som holder orden på fakturautsendelser kan sine saker. Og orden er det på Strålfors, hvor de har kvalitetssystemer både for at fakturaen er sendt, og at det bare er sendt en.

Produksjonssjefen er også mest vant til grafisk produksjon og kjent for noen av våre lesere, med fartstid både fra Falck Hurtigtrykk og Aktietrykkeriet.

«Det er utvilsomt også en styrke med en nordisk løsning for nordiske kunder» uttaler Moberg.

Det er en framtid i papir
Av tippinga, som var det siste rene grafiske produktet på Alnabru, er det bare noen kampanjer tilbake. Likeledes med kortproduksjonen, der de virkelige tekniske maskinvidundere og det håndverket som denne produksjonen var, så er alt flyttet til Sverige.

I konsernet er det kortproduksjon, selv om råstoffet kommer fra Østen, det er store grafiske bedrifter, etikettproduksjon og ikke minst «plukk og pakk». For uinnvidde, en ikke uvesentlig årsak til at papirbåren innformasjon ikke går av moten; nemlig alt som skal legges ved når det skal sendes innformasjon til kunder og abonnenter.

«Det blir ikke i vår generasjon at papiret blir borte, og det er selvfølgelig en årsak til at svenske posten kjøpte oss, og at finske posten kjøpte en av våre konkurrenter, Posten DM som nå heter Itella informasjon. Og det er opphevelsen av postens monopol på brevutsendelse» sier en optimistisk produksjonssjef.

Siste nytt

Etter flere måneder med forhandlinger, tegnet Strålfors 19. mai avtale med EDB om overtagelse av printervirksomheten og kundeavtaler i Norge.

Strålfors kommer også til å bli underleverandør til EDB for print og konvoluttering i så vel Sverige som Norge. Overtagelsen, som er beregnet å tre i kraft den 1. juli 2009, innbærer at Strålfors overtar 75 medarbeidere og maskiner. Alt skal være overført i løpet av ni måneder.

KONSERNTILLITSVALGTE *på omvisning med klubbleder Olav Bernaas.*

RESTER AV *Norsk Tipping.*

NÆRMERE NOE GRAFISK *kommer vi ikke.*

DET ER DIMENSJONER *over lageret hos Strålfors.*

En strålende 1. mai.

En bedre ramme for feiringa av dagen kunne vi knapt drømt om, men selv fint vær har ikke bare gode sider. Mange i fagbevegelsen er stort sett meget nervøse før dagen opprinner; er det langhelg reiser medlemmene på hytta, er det dårlig vær blir de hjemme.

I år var det altså for fint, noe som spesielt gikk ut over Opplysningsutvalgets arrangement etter toget. Selv vi som var der, hadde nok en viss forståelse for de av våre som valgte uterestaurante. Selv om de gikk glipp av mye; tryllekunstner Erling Solland, Hank & Mari for ungdommen og Trond Granlund med band for alle.

Ikke minst gikk de glipp av dagens appell, som i år ble holdt av lederen i Fellesforbundets avdeling 1, Kine Asper.

Vi i OGF startet dagen med vår frokost i Sagveien 24 i halv nitida. Noen startet som vanlig enda tidligere, nemlig vår vaktmester Haakon Johansson og hans kone Jorunn, som også i år gjennomførte arrangementet til 20 i stil.

Vi marsjerte deretter i «samlet» flokk til Youngstorget, hvor det i anledning valg-år, var de tre partirepresentantene, Folkvord, Halvorsen og Stoltenberg som snakket til folket.

Toget som fulgte var antallsmessig over de fleste sine forventninger med 8 900 mennesker.

I vår seksjon var det, som vanlig, Midtøsten-parolen, «Støtt Palestina, boikott Israel» som samlet suverent flest.

Fotos Finn Jensen

Fokus på rekruttering til grafiske fag

***STYREPULT** til KBA arkmaskin. Per Anders Gundersen sjekker resultatet nøye.*

Som vi vet sliter grafiske fag med rekrutteringen, derfor ble det arrangert et møte 5. mai med fokus på problemet.

Av Stig O. Kubberud

Møtet ble avholdt hos 07 Gruppen i Oslo, her møtte det opp folk fra alle bauer og kanter, det var representanter fra MBL, NHO grafisk, Utdannningsetaten, Fellesforbundet, forskjellige grafiske bedrifter, lærere fra videregående og rådgivere i skolen.

Ketil Sivertsen holdt en fin introduksjon og informerte litt om 07 Gruppen og deres arbeid, både generelt og hvordan de arbeider opp mot lærlinger og rekruttering.

Vi fikk muligheten til å få en omvisning i lokalene, et topp moderne arkoffset trykkeri fra ende til annen. Etter omvisningen ble det servert lekker sjømat og hvitvin for de som ønsket, mens praten gikk løst rundt bordet om situasjonen bransjen er i. Da kongekrabbene var fordøyd tok Robert Wright fra NHO Grafisk til podiet og informerte litt om deres arbeid generelt, deres forslag til videre rekruttering og litt om dagens status.

I 2008 var det 10 trykkerlærlinger som bestod svenneprøven,7 har valgt å fortsette i faget, hvilket er en positiv utvikling.

Tidligere trykkerlærling med svenneprøvemedalje i faget tok til ordet og fortalte litt om hvordan situasjonen er på skoler rundt omkring, elever er redde for å bli «skitne» på henda, og velger derfor bort fag som krever fysisk arbeid. Elever velger stort sett stuidieretning etter hva dem vil, hva dem syns er gøy fremfor å se hva samfunnet trenger av arbeidskraft. Enkelte bedrifter lar ikke elevene slippe til når dem er på utplassering, så her må det jobbes fra begge ender. Det ble også diskutert litt rundt utfordringen med å få flere jenter inn i trykkfaget, et fag som har vært veldig mannsdominert i alle år.

Rolf Wesenberg fra Opplæringskontoret i Oslo, informerte om hvordan de jobber for å rekruttere å følge opp lærlinger ettersom dem er i læra, med jevnlige besøk i bedriften og oppgaver som skal besvares og leveres inn. «PIT, Produksjon og Industriell Teknikk er et fag i 2. året på videregående hvor det er 7 søkere, 7 søkere som kan velge rundt 20 forskjellige fag» – forteller Trond Brekke, rådgiver på Etterstad vgs. Hvordan få noen av disse 7 til å velge trykkfaget ? Vel, et par ting ble poengtert: lønna må hvertfall ikke ned, ikke mer ugunstig skift og bedre tilbud til videreutdanning.

Noe som ble glemt på dette møtet er at kapitalismens råskap har ført til at flere bedrifter henger kroken på døra grunnet grafisk materiale som flyttes til utlandet for en billigere penge, det er ikke enkelt å rekruttere til en bransje som skjærer ned på bemanning, kutter i lønn og trues med nedleggelse. Uansett, vi skal gjøre vårt beste, alle mann skal hjelpe til å dra lasset så får vi se hvordan det går.

Årsmøtet 2009

Årsmøtet i OGF foregikk i tradisjonelle former og omgivelser, ettersom vi nå har holdt oss i Samfunnssalen i noen år. Stabil er også framøtet, og var i år 78 medlemmer, som er 6 flere enn i 2008.

Av Adolf Larsen
Foto Merete Warsla

Årsmøtet behandlet endringer av avdelingens vedtekter, noe som var en konsekvens av fjorårets diskusjon om ungdomsrepresentant i styret, eller egentlig mangel på sådan.

Dette er nå på plass i vedtektene, og også en korrigering som er en konsekvens av vedtak på forbundets landsmøte i 2007:

Arbeidsløse medlemmer som ikke mottar ordinær stønad for arbeidsløse, kan fritas for kontingent etter søknad til avdelingen.

Av forslagen som ble vedtatt tar vi med et fra klubben på Hjemmet Mortensen trykkeri, som kan være en fin opptakt til neste års tarifforhandlinger, og et som er et hjertesukk over situasjonen i avisene og dets ledelse.

Styrk overenskomstene!
Den grafiske bransjen, industrien og verden er ramma av økonomisk krise og tilbakegang. Dette gjør at vi blir pressa på våre lønns- og arbeidsvilkår. Flere og flere klubber nærmer seg overenskomstens minstekrav. I flere år var det ikke spesielt interessant hvilke satser som sto i overenskomsten – vi hadde mye bedre avtaler lokalt uansett. Nå når presset øker ser vi igjen hvor viktig det er med en sterk overenskomst.

Dette gjør at vi må intensivere kampen for bedre overenskomster på de grafiske områdene.

Derfor oppfordrer årsmøte i Oslo Grafiske Fagforening alle til å sende inn forslag og å være aktive inn mot hovedoppgjøret 2010.

Eiermoderasjon?
Aviser og ukebladproduksjon har i mange år har vært noen av de mest lønnsomme bransjene i Norge. For Fellesforbundets medlemmer i avisene spesielt, har de siste årene vært preget av stadige omstruktureringer, nedskjæringer og omstillinger. Parallelt med denne utviklinga har det vært et stabilt krav om uendret eller økt utbytte til eierne. I noen aviser har utbyttepolitikken ført til at overskuddet i mange gode år i hovedsak har gått til utbytte, og ikke til investeringer eller forberedelse til dårligere år. Enkelte aviser og konserner har til og med brukt salg av fast eiendom for å finansiere denne grådigheten.

Også i 2009 går vi mot ytterligere forverrede resultat for avisene på inntektssiden. Heller ikke denne gang ser det ut til at eierne vil bidra, men de krever store offer fra de ansatte i form av nedbemanning og dårligere arbeidsbetingelser.

Vi vil også nevne forslaget som får de mest vidtrekkende konsekvenser, både når det gjelder økonomi og engasjement i årene som kommer. OGF vil følge opp dette vedtaket overfor klubben før sommerferien, og håper selvfølgelig på engasjement ute hos medlemmene.

Prosjekt Palestina
Oslo Grafiske Fagforening starter et 3-årig prosjekt sammen med det grafiske forbundet i Palestina. Prosjektet skal bidra til å bygge et nystartet forbund fra bunnen av, og vil gi grafikerne en sterk organisasjon i et samfunn hvor det meste ligger nede.

Prosjektet som tidligere har vært beskrevet i Typografiske meddelelser nr 4/2008, vil dreie seg om alt fra muligheter til å avholde møter og valg lokalt og sentralt, faglig skolering og samarbeid med universiteter angående helse, miljø og sikkerhet.

Bevilgninger foretatt av årsmøtet:

- **Pensjonistgruppene: kr 105 000.**
- **Senter for politisk analyse (abonnement) kr 25 000.**
- **Trykkerklubben: kr 20 000.**
- **Nei til EU faglige utvalg: kr 5 000.**
- **Norsk Folkehjelp: kr 5 000.**
- **Fellesutvalget for Palestina: kr 5 000.**
- **SOS Rasisme: kr 2 500.**
- **Amnesty Int. Norge: kr 2 500.**
- **Nei til atomvåpen: Kontingent for OGFs kollektive medlemmer (kr 5x500 medlemmer.)**

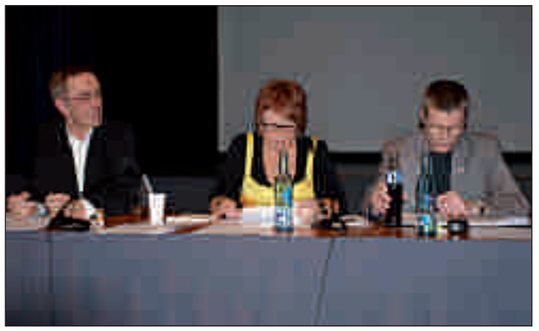

***BLANDT DE MANGE ENGASJERTE** var Kjetil Larsen (lengst t.v) og Svein Tyrdahl . Møtebordet (over) ble ledet av Adolf Larsen, Tone Granberg Løvlien og Terje Fjellum.*

Gjestespalta

Sammen for frihet

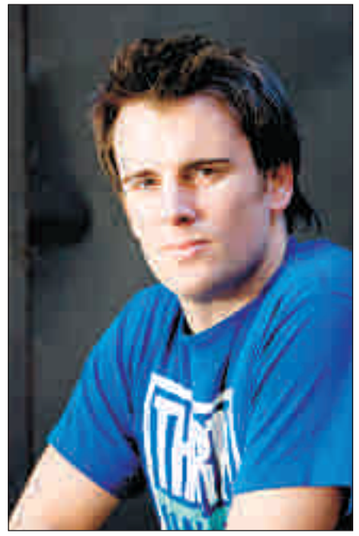

Vi har fått til noe helt nytt på venstresida: Manifest Senter for samfunnsanalyse (Manifest Analyse blant venner) er straks i sving. Med god hjelp fra blant andre Oslo Grafiske har vi fått opprettet en ny «tankevirksomhet» som skal ta opp kampen med høyresidens markedsglade ideologer.

I forkant av årets valg har vi gitt ut heftet «Bruk og kast» om misbruk av midlertidig ansettelser. Her møter du ansatte som har tatt opp kampen mot løsarbeidersamfunnet. Med hjelp av fagbevegelsen har de sikret seg fast stilling. Dét hadde ikke gått uten dagens arbeidsmiljølov. Den som Frp og Høyre skrota i 2005, før de rødgrønne vant valget og retta opp loven igjen.

Vinner Frp til høsten, blir det igjen full adgang til å gjøre enhver ansettelse midlertidig inntil et helt år. Heftet «Bruk og kast» kan derfor være nyttig i valgkampen, hvis du kjenner noen som lurer på hva som er forskjell på de politiske alternativene. Bestill fra www.manifest.no!

Til høsten skal vi ta opp striden om klassedelt helsevesen under valgkampen. Stadig flere bedrifter kjøper private helseforsikringer til sine ansatte, slik at de kjøpes forbi alle andre i helsekøa. Men det er ikke de ansatte med høyest skaderisiko som får forsikring. Det er sjefene. Og eierne. Dette er et klassesystem. Og det vil Frp har mer av. Frp vil ha skattefritak for utgiftene til slik privat helseforsikring.

Det vil ikke de rødgrønne. Dette handler om veivalg for hele velferdsnorge. Skal vi ha mer privatisering og et helsevesen av amerikansk type, med store klasseforskjeller? Eller skal staten alle mennesker stilles likt i forhold til helsevesenet, på grunnlag av felles menneskeverd? Dette vil Manifest Analyse sette fokus på til høsten.

I januar er du invitert til Manifest Analyses første årskonferanse. Den kommer få dager unna NHOs årskonferanse og skal handle om frihet. For hva skjer med vilkårene for frihet i «det nye arbeidslivet»?

Høyresida bruker «frihet» som argument for svært mye av politikken sin, ikke minst når det gjelder arbeidslivet. Tilhengerne av økonomisk liberalisme anser seg å være frihetens forkjempere, mens venstresiden i dette bildet framstår som tilhengere av frihetens antatte motsetning: regulering. I dette verdensbildet blir kampen for svekket ansettelsesvern en frihetskamp. Partier som ivrer for private sykehus blir frihetskjempere. Privatskoler blir friskoler.

Men er det slik? Medienes rapporter fra det moderne arbeidslivet ufordrer Høyres og Frps forestillinger om frihet. «Det verste var at vi hadde begrenset frihet,» uttalte gravemaskinfører Lászlo Gyõrik etter å ha opplevd livet som anleggsarbeider på E 18 i Sør-Norge. «Vi kunne ikke snakke med hvem vi ville. Vi skulle jobbe, spise, sove og ikke ha kontakt med nordmenn,» fortalte arbeideren, som mistet jobben etter å ha hatt kontakt med nordmenn likevel. Sosial dumping handler ikke kun om timelønn, men også om redusert frihet.

Det erfarer arbeiderne i Olav Thons hoteller, der svært mange har status som «ringevikar». Dette er ansatte uten ansettelse, de har jobb kun når sjefen ringer og spør om de kan jobbe (selv om mange av dem i praksis jobber fulltid i flere år). Ifølge Olav Thon er praksisen med ringevikarer et gode fordi den gir «en mengde mennesker, som ikke har anledning til å jobbe fulltid til faste tider, mulighet for å arbeide til tider som de selv finner passende». Men hva slags frihet er dette?

«Etter jobb er jeg redd for å sovne så tungt at jeg ikke hører når sjefen ringer. Gjør jeg det, kan jeg gå glipp av en både en og to vakter,» forteller Thon-arbeider Ahmad Bararzahi. En gang spurte han sjefen om han kunne få en normal ansettelseskontrakt. Det medførte bare at hotellet kuttet kraftig ned på vaktene hans og ringte langt sjeldnere i ukene som fulgte. En slik disiplinerende straff truer ansattes reelle ytringsfrihet. Å hevde sine interesser eller rettigheter kan medføre tap av det økonomiske livsgrunnlaget.

I kommunene anvendes munnkurv. I Oslo skapte det protester da finansbyråden fastslo at kommunens 200 skoleledere (rektor) ikke kan uttale seg til pressen om skolebudsjetter. Dernest var det fem direktører i kommunens utskilte sporveisselskap som fikk munnkurv overfor mediene.

Vi ser hvordan friheten krenkes i arbeidslivet. Og det skyldes ikke sosialistiske diktatorer, men høyresidas politikk. Kanskje bør venstresida nå ta tilbake frihetsbegrepet?

Manifest Analyse er straks ute av startgropa. Oslo Grafiske er en viktig medspiller for oss framover. Send oss ris og ros, ideer og forslag! Manifest Analyse skal tenke store tanker. Men vi tenker ikke for fagbevegelsen. Vi tenker sammen med fagbevegelsen.

Magnus E. Marsdal
Prosjekleder i Manifest Analyse
magnus@manifest.no

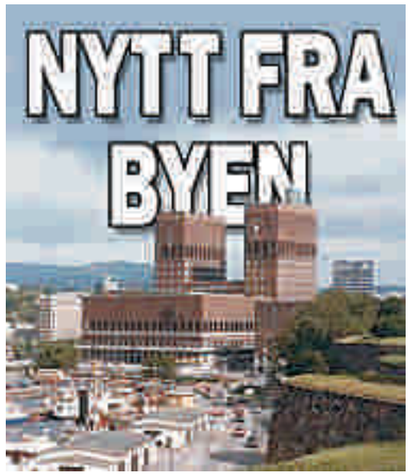

Mange medlemmer og abonnenter hadde problemer med morgenkaffen når planene for innsparing i Dagsavisen ble kjent.

Av en grafisk klubb på åtte medlemmer, ville avisen kvitte seg med seks, og stå tilbake med to faglærte grafikere pluss en med stilling i ledelsen, men med fagbrev.

Vi, og våre avisansatte medlemmer er etter hvert vant til mye slags behandling, og hensyn til ansienniteten er det ofte så som så med. Det var nok to forhold som gjorde dette ekstra uspiselig; at fem av våre medlemmer var i aldersgruppa 58 til 61 år, og at bemanningsplanene fra ledelsen gjorde det umulig med en produksjon etter avisoverenskomstens bestemmelser.

Derfor ble språkbruken, og reaksjonene deretter; «Dagsavisen knuser lov- og avtaleverket» uttalte OGF og «Et av verste brudd på Hovedavtalen i Mediebransjen» var forbundssekretær Knut Øygard sin mening.

Det ble iverksatt oppsigelse av abonnement fra OGF sin side, og vi arrangerte fanemarkering med bra oppslutning fra både våre egne klubber, og andre avdelinger i Oslo.

Saken ble etter hvert løst gjennom forhandlinger, hvor våre medlemmer har fått brukbare avtaler, bortsett fra en som har fått sluttpakke. Det som er bekymringen til deler av avismiljøet, og som nå sist ble aktualisert ved den ulovlige aksjonen i Dagbladet, er filmsatsparagrafens skjebne.

Kommer produksjonen i avisen til å holde seg innefor avtaleverket med tre faglærte grafikere tilbake i produksjonen?

SCHIBSTED TRYKK

Konflikten i Schibsted Trykk som nå har vart over et år startet med et lønnsdiktat under de lokale forhandlingene i 2008. Fortsatte med beskyldninger om ulovlig aksjoner både muntlig og skriftlig rettet mot våre tillitsvalgte.

Selv etter at MBL hadde vært inne og konstatert at det ikke var grunnlag for slike beskyldninger nektet ledelsen ved direktør Tiseth og trekke eller beklage beskyldningene. Etter OGFs syn et klart brudd på grunnprinsippene i HA og vanlig folkeskikk. Stikk i strid med de foran nevnte merknader, men i tråd med ledelsens dårlig skulte agenda om at klubben skal tvinges i kne, deles det ut en skriftlig advarsel til klubbleder Steinar Jensen. Så gikk man løs på skiftordningen i bedriften, som langt om lenge ender med et nytt diktat fra ledelsen som mangler sidestykke i hele Fellesforbundets historie.

Denne skiftplanen er etter LO, Fellesforbundet, OGF og klubbens oppfatning i strid med AML og direkte helsefarlig, noe som kan leses i en dramatisk økning i sykefraværet. Det som er tragisk i denne situasjonen for våre medlemmer i trykkeriet er at de som har tilsynsmyndighet i sånne saker, Arbeidstilsynet, tydeligvis har alt for dårlig kapasitet. Så lenge et klart svar fra Arbeidstilsynet ikke foreligger kjører ledelsen, med NHO sin velsignelse, videre etter prinsippet om at styringsretten er det eneste rette. De tillitsvalgte på trykkeriet har gjort en kjempejobb for å holde ro i klubben under en vedvarende trakassering fra ledelsen. Siste nytt er at man har klart å jobbe frem en skiftordning som er litt mindre belastende for medlemmer av klubben, og som gjør en tilnærmet normal avvikling av sommerferien mulig.

Men det er langt fram til normale tilstander i bedriften. Våre tillitsvalgte har gjort en kjempe- jobb og kommer til å fortsette i det sporet, men så lenge det er en motpart som kun er opptatt av styringsrett, og ikke samarbeid, er vi redd siste kamp ikke er over.

DAGBLADET OG DAGBLAD TRYKK

Det vi regner med er kjent, er manglende arbeidsvilje hos Dagbladets grafikere i Havnelageret. Etter et medlemsmøte, etter at bedriften hadde kommet med sitt endelige forslag til nedbemanning, gikk de ansatte hjem, og kom ikke tilbake før etter et nytt medlemsmøte i Sagveien dagen etter.

Det som utløste den spontane aksjonen var både omfanget, at annonseavdelingen var trukket inn, og utvelgelsen med, etter de ansattes mening, klare ansiennitetsavvik.

Som også de fleste sikkert har fått med seg, kom avisen ut, noe som etter Fellesforbundets mening ikke skjedde etter Avisoverenskomstens regler, og avisen ble også trykket.

Produksjonen i Havnelageret får nok sitt rettslige etterspill, mens produksjonen i Nr1 Trykk etter vår mening skjedde etter utilbørlig press på skiftet som var på jobb.

Det som kan oppsummeres som det største lyspunkt var Dagblad Trykk sine ansatte, som hadde ryggrad til å gå hjem, og ikke produsere avisen.

Sakene for de permitterte er tatt hånd om av Fellesforbundet, hvor det er protestert både på omfang og utvelgelse, mens sakene for de fire oppsagte går sin gang som individuelle saker til rettssystemet.
I Dagblad Trykk er det også nedbemanning, noe klubbene i trykkeriet og pakkeriet erkjenner nødvendigheten av. Klubbene har lagt fram sitt eget forslag, kvalitetssikret med Nav, om at nedbemanningen kunne vært løst med i hovedsak rullerende permitteringer.

Ledelsen bruker nå styringsretten og tar nedbemanningen ut i oppsigelser og noen permitteringer.

Avisfrie dager?

Etter mange år med rolige forhold når det gjelder press på de avisfrie dagene, ble det i mars 2007 inngått en lokal avtale i Verdens Gang om utgivelse av fersk nyhetsavis på fem av de tidligere avisfrie dagene.

Av Adolf Larsen

Avtalen skapte, som mange husker mye rabalder, men fikk sin løsning i et vedtak i Seksjonsråd Grafisk etter en omfattende høringsrunde i aktuelle klubber.
Vedtaket i Seksjonsrådet slo fast at retningslinjene som er vedtatt av Norsk Grafisk Forbund, og presentert i rundskriv 16/1997 står ved lag.

Det var nettopp formuleringen om at ingen aktivt skal medvirke til at det kommer ut aviser på de avisfrie dagene, som forbundet anså at VGs grafiske klubb(VGGK) hadde brutt.

Det var da også bare denne klubben som hadde vært utsatt for noe press for flere utgivelse, da det sannsynligvis bare er VG som kan tjene penger på en slik utgivelse.

Det som skapte den største forbannelsen den gang, var, bortsett fra hemmeligholdet, det presset som en slik avtale utgjorde for trykkeriene.

Etter nye to år, med tilsynelatende ro, ble igjen saken aktualisert ved VGs signaler om produksjon av nyhetsavis Kristi Himmelfartsdag.

Det som kom mest overraskende på det grafiske miljøet i Oslo, inkludert trykkerne ved Schibsted Trykk, var at lokalavtalen i VG fra 2007 fortsatt gjorde det mulig å produsere avis i mai 2009.

Grunnen til at denne ikke er sagt opp, er at VGGK har forstått saken slik at alle klubbene har samme formulering i avtalene om produksjonen av søndagsaviser som i VG. Her heter det nemlig at all produksjon på bevegelige helligdager betinger lokal avtale. Denne formuleringen har ikke Schibsted Trykk/Aftenposten, slik at de må bare etterkomme en ordre om å trykke avisen, hvis den er produsert.

Etter manges mening ligger nå saken igjen i hendene på VGGK.

VGGK beklager så klart at våre kollegaer på Schibsted Trykk i Nydalen har blitt presset ned på jobb for å få ut fersk avis Kr. Himmelfartsdag uten en lønnskompensasjon. Det har aldri vært vår intensjon at noen skulle havne i en slik situasjon. Vi har hele tiden trodd at også Schibsted Trykk hadde identisk søndags-avtale med oss og av den grunn kunne si nei slik vi har gjort siden 1990, før vi snudde og gikk for en avtale.

Når vi nå beklager det som har skjedd må vi få tillegge at vi også er forundret over den massive motstand som avtalen er blitt møtt med. Avtalen ble laget i kjølvannet av nedbemaningen i 2006 for å sikre arbeidsplasser. I disse tider hvor opplagsspøkelse er verre enn noen gang og trykkeriene merker dette på kroppen hadde vi trodd at en slik avtale kunne brukes som et forhandlingskort. I 1990 kom Dagbladet ut med søndagsavis og tok alle involverte like mye på senga som vår avtale gjorde. Men det er tydeligvis forskjell innenfor vår organisasjon siden 52 nye arbeidsdager den gang i Dagbladets regi var greit, mens våre 5 dager har frembrakt et engasjement uten sidestykke på aviskonferanser og andre fora.

TARIFFOPPGJØRET 2010

Oslo Grafiske Fagforening inviterer tillitsvalgte og medlemmer i bedrifter med tariffavtale til møte på Sørmarka, for å diskutere tariffpolitiske utfordringer. Flere av våre klubber og medlemmer har fått merke at lov- og avtaleverket ikke strekker til som forventet når arbeidsgiverne blir mer aggressive.

Problemstillinger som før aldri var tema dukker opp i forhandlinger, som eksempel minimums lengde på nattskift, og et effektivt vern mot tvilsomme midlertidige ansettelser.

Allerede nå varsles det omkamp om betjeningsretten i avis, og på sivil har den jo blitt løftet inn av arbeidsgiverne ved de to siste oppgjørene. Dette er viktig områder for oss, som vi selvfølgelig ikke vil sitte stille å se på at forverres.

Andre områder som har kommet i søkelyset er permitteringsregler og hvordan de kan løses når situasjonen gjør det nødvendig. Ofte ser vi at styringsretten er viktigere enn en løsning som kan gjøre belastningen minst mulig for alle parter.
Dette og tariffpolitikkens kjerneoppgaver som å sikre medlemmenes andel av verdigskapningen i form av kjøpekraft og sosiale forbedringer, og gi dette en god fordelingsprofil.

På fredag vil det bli innledning av Anders Skattkjær, 1. nestleder i Fellesforbundet

DERFOR FAGFORENINGSKAMMERATER MELD DERE PÅ TARIFFSEMINAR PÅ SØRMARKA.

- **FREDAG 21. AUGUST 13.00 TIL LØRDAG 22. AUGUST klokken 14.00.**
- **SØKNADSFRIST 10. JULI.**
- **FØRSTEMANN TIL MØLLA (MED MULIGHET FOR JUSTERINGER SLIK AT FLEST MULIG BEDRIFTER BLIR REPRESENTERT).**

Hilsen styret i OGF - Telefon 22 80 98 70.
Avd850@fellesforbundet.org

Lønnsnedslag og lokale klubber

Finanskrisa ser ut til å være svaret på alle problemer som har inntrådt i næringslivet fra høsten 2008. Den kan brukes til forklaring på alle vanskeligheter, som sviktende marked, feilinvesteringer og manglende likviditet.

Vi som har vårt daglige virke i Sagveien 24. har et inntrykk av at en del av varslene om permitteringer som kommer i bedriftene, ikke er i tråd med lovverket, og mer et ønske om å kvitte seg med arbeidsfolk, enn det som skal være det eneste grunnlaget for permitteringer; Midlertidig bortfall av arbeid.

Det er all grunn for våre bedriftsklubber, og medlemmer, å utvise en viss skepsis i slike tilfeller, og ikke godta den økonomiske situasjonen i bedriften som grunnlag for permittering.

Ellers gjelder i hovedsak samme grunnlag som for oppsigelser; Ansiennitet, ansiennitet og ansiennitet.

Lønna ned?

Etter at tariffoppgjøret er gjennomført har avdelingen fått meldinger fra enkelte klubber om at det i bedriften er igangsatt prosess for å få medlemmene til å avstå fra tillegget.

Vi i avdelingen skal være forsiktig med å sette oss til dommer over medlemmenes vurderinger, men vil gjøre oppmerksom på at det gjelder strenge regler for hvordan dette i så fall skal foregå.

Fellesforbundet har nå funnet det nødvendig å sende ut brev til avdelingene og klubbene på sivilområdet om spørsmålet, så vi lar sekretær i forbundet Niels Killi begrunne nødvendigheten av dette skrittet: Det er egentlig to ulike problemstillinger vi har vært stilt overfor på sivilområdet; den ene er spørsmålet om å avstå fra eller utsette tilleggene etter mellomoppgjøret, det andre er spørsmål om å sette ned lønningene for en periode.

For å ta mellomoppgjøret først, så er det fullt mulig å avtale enten å avstå fra tillegget helt og holdent, avstå fra deler av det, eller å utsette det til et senere tidspunkt. Dette er et spørsmål for de lokale partene. I protokollen fra forhandlingene mellom LO og NHO ligger formuleringen «på bakgrunn av bedriftenes økonomiske situasjon kan partene lokalt avtale …». Forutsetningen er at det er enighet om det og at det skrives protokoll. Det er med andre ord ikke mulig for en arbeidsgiver å si at: «dette tillegget får dere ikke».

Den andre problemstillingen vi har hatt et par tilfeller av er ønsker fra bedrifter om at de ansatte skal redusere lønnen sin i en periode. Her er det helt klart at en slik midlertidig lønnsreduksjon må avtales mellom bedrift og de tillitsvalgte. Fellesforbundet er ikke positivt innstilt til lønnsreduksjoner, men der det kommer som et tema i bedriftene må vi i det minste sikre at det foregår i lovlige og betryggende former. Her er det igjen slik at bedriften ikke ensidig kan sette ned lønningene og det er heller ikke mulig å gå direkte til hvert enkelt medlem med en avtale om lønnsnedsettelse.

I slike saker er det kanskje mer nødvendig enn vanlig at det kjøres gode og involverende prosesser i klubbene.

Generelt vil jeg si at i bedrifter der det seriøst diskuteres å enten ikke utbetale det sentrale tillegget eller redusere den avtalte lønnen så er det kanskje andre problemer man burde ta tak i først.

Og til slutt som et godt råd med på veien for de tillitsvalgte er det å ta kontakt med avdelingen eller forbundet når spørsmål og problemstillinger dukker opp – heller en gang for mye enn en for lite.

Til kamp mot filmsatsparagrafen

I forbindelse med en artikkel i Klassekampen, som dagen før 1. mai! , spådde vår snarlige død fant vi ett utsagn vi var helt enig i. Overraskende nok var det fra generalsekretæren i redaktørforeningen Nils Øy.

Av Adolf Larsen

Han er sitert med følgende utsagn: « Det er korttenkt når en går til det skritt å ødelegge papiravisa». Endelig tenkte vi, her er det en redaktør som slår tilbake mot eiernes uhemmede jakt på utbytte, og ledernes ensidige nettsatsing. Dessverre viste det seg, når vi leste videre, at det også denne gang var vårt forsvar av avisoverenskomstens bestemmelser om betjeningsrett det dreide seg om. Ingen skal beskylde denne standen for vidsyn og nytenkning.

Det som ikke er så lett å more seg over, er meldinger på hjemmesidene til Mediebedriftenes Landsforening (MBL) der det refereres til et avholdt møte for de største medlemsavisene, som har diskutert det MBL kaller satsmonopolet.

Der har de, sett i lyset av den økonomiske krisa som de sier, diskutert tiltak for å bli kvitt filmsatsparagrafen. Som om den tanken skulle ha dukket opp nå, og ikke i 1978!

Tore Cappelen, som er advokat i MBL, sier at det er flere veier til målet; rettslig prøvning eller ved forhandlinger i hovedoppgjøret i 2010.

Det som forundrer oss mest ved oppslaget er advokat Cappelens argumentasjon for hvorfor paragrafen skal vekk; Nemlig at også grafik-ere må finne seg i at teknikken utvikles!

Som om ikke nettopp grafikere er av de yrkesgrupper her i landet som har vært flinkest til å ta ny teknikk i bruk, tilpasse seg endringer og stadige omstruktureringer i aviseiernes jakt på profitt.

Da det denne gang virker som et samordnet angrep på overenskomsten fra MBL sin side, vendte vi oss til avisoverenskomsten første forsvarer, forbundssekretær Knut Øygard for en kommentar om hva Fellesforbundet akter å gjøre med utspillet fra MBL.

«Det som er klart er at slik formuleringen lå på MBLs hjemmeside var det en oppfordring til tariffstridige aktiviteter, da begge parter er ansvarlig for tariffavtalens bestemmelser. Nå endret de teksten etter bare fire dager, slik at Fellesforbundet stiller seg avventende inntil vi ser det konkrete innholdet i MBLs utspill.»

UNI Europa Grafisk konferanse for tillitsvalgte i heatset- og dyptrykkerier

Konferansen som varte fra 16. til 20. mars, som samlet om lag 80 deltagere fant sted i Verona, Italia. Det deltok tillitsvalgte fra arbeidsplasser og representanter fra forbundene i 14 europeiske land. I tillegg deltok generalsekretæren i Intergraf (den europeiske grafiske arbeidsgiverføderasjonen) Beatrice Klose i en del av programmet.

Verona, Italia

Av Niels Edvard Killi

Fra de nordiske land deltok Kim Jung Olsen fra HK i København, Kimmo Liukkonen fra Helprint og Camilla Lundh fra Sørmlandske i tillegg til undertegnede.

Fra konferanseprogrammet kan nevnes en gjennomgang av spørreskjemaene som var sendt inn fra de ulike arbeidsplassene, John Carris, som er toppsjefen for Roto Smeets, holdt en innledning om sitt syn på sektorens problemer, David Dugué fra Filpac la frem et forslag til arbeidsbeskrivelser for oppgavene i trykkeriene, Nicola Konstantinou presenterte arbeidet med koordinering av tariffarbeidet innen UNI-EG, Beatrice Klose fra Intergraf og Piero Capodieci fra den italienske arbeidsgiverforeningen Assografic redegjorde for sitt syn på bransjens problemer og mulige løsninger. Videre var det gruppearbeider om mulige felles posisjoner og tariffsamarbeid om å legge minstestandarder for sektoren. Frank Werneke fra verdi innledet om samarbeid i Europa og tariffsituasjonen i Tyskland.

Den første konferansen for tillitsvalgte innen dyptrykksektoren fant sted i Liverpool, UK i september 2007 uten nordisk deltagelse. Til årets konferanse var omfanget utvidet til også å omfatte heatsetsektoren. Dette i erkjennelsen av at utfordringene innen dyptrykksektoren og heatsetsektoren stort sett er identiske og griper inn i hverandre.

Gjennom mange år har det hersket en betydelig overkapasitet for storvolumtrykk i Europa. Det er investert i betydelig øket trykkapasitet innen begge områdene og denne strukturelt betingede overkapasiteten har blitt ytterligere forsterket av den aktuelle økonomiske kris-en.

John Carries fra Roto Smeets kunne fortelle at i de seneste årene er det satt i drift 28 nye dyptrykkmaskiner og 136 heatsetmaskiner i Europa. Før den økonomiske krisen slo inn for fullt, var overkapasiteten på 15-20%. I januar og februar 2009 gikk papirforbruket ned 20-25%.

Det finnes to måter å bygge ned denne overkapasiteten på, enten gjennom en ødeleggende priskonkurranse mellom trykkeriene der noen til slutt må gi opp eller gjennom en styrt nedbygging av kapasitet gjennom samarbeid helst på europeisk nivå. Priskonkurransen er allerede i gang, det ble fortalt på konferansen at de store dyptrykkonsernene har fått presset prisene betydelig ned – helt opp mot 40% i de seneste to årene.

Det er derfor av største viktighet at forbundene og de bedriftstillitsvalgte innen de to sektorene gjennom diskusjoner og erfaringsutvekslinger kan komme frem til en enhetlig holdning for å møte problemene. Det er videre et sentralt element i prosjektet å søke og fremme nettverksbygging mellom tillitsvalgte på alle nivåer.

Det ble drøftet mulige minstestandarder for sektorene uten at det ble trukket noen konklusjoner. Det var stor enighet om å forsøke å få til en minimumsbemanning på trykkmaskiner.

Samtidig som man tenker på storindustriens utfordringer og problemer, skal man ikke glemme at den største delen av den grafiske bransjen i Europa består av små bedrifter; i følge Beatrice Klose fra Intergraf har 90% av virksomhetene

Forts. side 24

Forts. fra side 23

mindre enn 20 ansatte og disse står for 40% av omsetningen i bransjen.

Frank Werneke som er leder for den grafiske sektoren i Verdi og nestleder i forbundet, opplyste at det er tid for tarifforhandlinger i Tyskland. Uten å gå inn på tyske spesialiteter, så løper hovedtariffavtalen ut i år. Arbeidsgiverne har fremsatt krav om en økning av den ukentlige arbeidstiden fra 35 til 40 timer uten lønnskompensasjon. Begrunnelsen er at de med en slik utvidelse av arbeidstiden skal kunne ta arbeid fra alle naboland. Verdi vil forsøke å forhindre denne forlengelsen av arbeidstiden – også om de må gå i streik.

Konferansen i Liverpool i 2007 vedtok en uttalelse som fastslår at lønns- og arbeidsvilkår skal forsvares mot ytterligere forverring, at kollegene skal orientere hverandre om forsøk på å redusere lønns- og arbeidsvilkår, at kollegene skal forsøke å forhindre dumpingkonkurranse, at man skal forsøke å forhindre nedbygging av arbeidsplasser, at de skal stille seg solidariske med hverandre i eventuelle arbeidskamper og at for å kunne fremme disse målene må det bygges opp et nettverk mellom kollegene.

Konferansen i Verona vedtok en uttalelse som fastslår med bekymring utviklingen av krisen i Europa og den globale økonomien, konferansen er opprørt over det voldsomme antall arbeidsplasser som blir lagt ned i sektoren, fordømmer arbeidsgivere som forsøker å profitere på den vanskelige situasjonen, påpeker at solidariteten mellom kollegene i sektoren er avgjørende, etterlyser en konstruktiv sosial dialog i Europa og bekreftet erklæringen fra Liverpool og utvider den til også å omfatte heatsetsektoren.

I en evaluering av uttalelsen fra Liverpool og hvordan de posisjonene som man der ble enige om har fungert, ble det opplyst at den hadde virket positivt på mange måter i forsøk på å forhindre arbeidsgivere i å rasere lønns- og arbeidsforhold ytterligere.

Det arbeides med å få til en konferanse innen de neste to årene, sannsynligvis i Nordtyskland.

Bedriftsbesøkene var både nyttige og interessante. Mondadori i Verona er et gammelt trykkeri som hensatte tankene til Allers i Persveien (eller for den sakens skyld, et hvilket som helst større trykkeri) for en del år siden, med den forskjellen at det var adskillig større. De trykker i dyptrykk, rulloffset og ark og produserer både ukeblader, magasiner og bøker. De har i alle år vært et forlagstrykkeri, men har nylig blitt solgt ut til et frittstående trykkerikonsern. Det trykkeriet vi besøkte har 430 ansatte og var en blanding av gammelt og nytt.

Arvato Eurogravure i Trevligio er nesten helt nytt, bygget i 2005. De har fire dyptrykkmaskiner og 7 samlelinjer (både stift og lim). Opplysninger om antall ansatte varierte litt – noe som muligens skyldes at ferdiggjøringen var outsourced til et annet firma. Samme eier for begge, men to forskjellige selskaper. For å illustrere størrelsen på dette trykkeriet, som er et middelstort dyptrykkeri, så har trykkmaskinene en kapasitet på 220 000 trykk i timen. Med et sidetall pr maskin som er adskillig større enn vi er vant med fra offset blir det fort volum av det. Papirlageret på trykkeriet var omtrent på like mange tonn som Aller Trykk trykker i løpet av et halvt år.

På grafisksidene på www.fellesforbundet.no ligger erklæringen fra konferansen og annet relevant materiale.

To nye i styret for OGF

BJØRN OLSEN: Bjørn Olsen er 53 år, er samboende med 2 barn på 23 og 17. Hans lidenskap er Musikk. Elsker blues og er engasjert i Abildsø skoles musikkorps, trakterertrommer og munnspill i Østensjøvandets Blandede Blæseensemble. I tillegg er han formann i Østmarka-HV Skytterlag og Pistolklubb.

Hans yrkesbakgrunn er boktrykker, grafisk trykker repromontør, skanneroperatør, og nå som grafiker med billedbehandling som hovedoppgave.

Satt som kasserer, sekretær i klubben hos Joh. Nordahls trykkeri og nå som tillitsvalgt i den grafiske klubben hos 07 Aurskog i tillegg til verv i opplysningsutvalget på 8 året.

Motto: Gi unga en Fender Stratocaster før idretten tar e´m!

SILJE BÆKKELUND: Silje er ei jente på 23 år som har vokst opp i Oslo. Til daglig jobber hun som grafisk designer i LO og bor på Kalbakken sammen med den lille hunden sin.

Mye av fritiden går med til vervene hennes, hun er veldig glad i å reise ellers prøver hun å få tid til venner og familie.

Silje har vært aktiv i fagbevegelsen i snart 5 år og kom ganske fort inn i forskjellige verv. I tillegg til å sitte i styret og være ungdomskontakt i Ogf, så er hun også leder for både Fellesforbundets ungdomsutvalg og for LOs ungdomsutvalg i fylket.

Fellesforbundets medlemsundersøkelse

I forbundets nye medlemsundersøkelse er medlemmene mer fornøyde mede forbundet enn i 2006, det er mindre oppslutning om Fremskrittspartiet og større vektlegging av lønns- og arbeidsforhold.

Da forbundet undersøkte medlemmenes meninger forrige gang, i 2006, var det medlemmenes partipolitiske standpunkter som fikk mest oppmerksomhet, og spesielt oppslutningen om FRP, som den gang lå på 35 prosent. Undersøkelsen som nå foreligger gir forbundet som helhet en viss grunn til å være fornøyd med egen innsats, mens enkelte bransjer sliter både med holdninger og standpunkter.

Holdninger

En av svakhetene ved årets undersøkelse er at medlemmenes politiske standpunkter bare er prøvd mot generelle samfunnsspørsmål. Og ikke slik det var forrige gang mort konkrete saker som arbeidsinnvandring.

Når det gjelder holdningene som kommer fram, er dette positivt. 87 prosent av medlemmene foretrekker et system med sentrale tarifforhandlinger, mens bare 10 prosent kun vil ha direkte forhandlinger på bedrift eller med arbeidsgiveren.

Her har prosentsatsen for tilhengerne av sentrale forhandlinger økt fra 84 til 87 prosent siden 2006.

Også medlemmenes støtte til en aktiv miljøpolitikk ligger på et stabilt og overraskende høyt nivå, med 67 prosent av medlemmene.

Medlemskapet

Målingene av medlemmenes meninger om forbundet, og medlemskapet er selvfølgelig det viktigste med en slik undersøkelse, og enten en er tillitsvalgt i forbundet sentralt, eller lokalt, er det hyggelige resultater.

Når det gjelder forholdet til medlemskap, kommer Fellesforbundet positivt ut. Hele 73 prosent av de spurte svarer at det er enten meget viktig eller viktig for dem å være medlemmer i FF.

Og hele 70 prosent er enten fornøyd eller svært godt fornøyd med medlemskapet.

Dette gir FF en kjernegruppe på 12 prosent, som mener det er veldig viktig med medlemskap og samtidig er veldig godt fornøyd med medlemskapet. Mens «risikogruppa», som er kjennetegnet av at medlemskap er lite viktig og tilfredsheten meget lav, kun er på 2 prosent.

Medlemsfordeler

På spørsmål om hvilke fordeler med medlemskapet som er viktige, synes mange at flere av fordelene er viktige.

Trygghet i arbeidsforholdet ved tvister på arbeidsplassen, og juridisk bistand ved oppsigelser og yrkesskader, blir oppgitt som viktig av 2/3 av medlemmene. Lønns- og arbeidsforhold, og de tillitsvalgtes innsats på arbeidsplassen, blir også oppgitt som viktige. Lønns- og arbeidsforhold som viktig medlemsfordel har økt 53 til 66 prosent fra forrige undersøkelse.

Fellesskap, samhold og solidaritet blir vurdert som viktig av 46 prosent av medlemmene. Mens kurstilbudet, som i undersøkelsen i 2006, er lavt prioritert, da kun 18 prosent oppgir dette som en viktig del av medlemskapet.

Når det gjelder de politiske preferansene snakker vi her om de to store.

Arbeiderpartiet har en oppslutning blant medlemmene på 58 prosent og FRP har 24 prosent. De andre partiene, inkludert SV, har meget liten oppslutning.

VIKAR

Oslo Grafiske Fagforening søker vikar for vår organisasjonsarbeider, som skal ha svangerskapspermisjon.

Vikariatet vil strekke seg over et år, og ønsket start er 1. september.

Fullstendig utlysning er sendt klubbene, og ligger på vår hjemmeside; fellesforbundet.no/avd850

VI GRATULERER

Oslo Grafiske fagforening gratulerer sine jubilanter

JULI 2009:

50 ÅR
080759, Slommerud, Erik, Buråsv. 10 B, 1488 HAKADAL
140759, Abrahamsen, Nina Kristin, Kalkfjellet 17, 1387 ASKER
250759, Hussain, Bashir, Ringgata 1 A, 0577 OSLO
280759, Haugen, Jonny, Christian Schousvei 6, 0588 OSLO

60 ÅR
130749, Schou, Jane Britt, Margarethasvei 25, 1473 LØRENSKOG
150749, Ekra, Sverre, Bliksrudv. 30, 1484 HAKADAL
170749, Karlsen, Liv Karin, Torvet 1, 2000 LILLESTRØM
200749, Dorr, Øystein, Tårnbyv. 9, 2013 SKJETTEN
240749, Grødahl, Øivind Magne, Telemarksvingen 16, 0655 OSLO

70 ÅR
010739, Haji, Ahmed, Kyrre Grepps gate 31, 0479 OSLO
010739, Rørstrøm, Jan, Engav. 11 B, 2010 STRØMMEN
090739, Klophus, Harald, Fr Nansensvei 25 A, 1472 FJELLHAMAR
110739, Kolstad, Per Rolf, Hyttengv. 34, 1404 SIGGERUD
110739, Neegaard, Rolf, Ravnkollbakken 37, 0971 OSLO
150739, Høksnes, Roger Tore, Tegvegen 21, SE 454 31 Brastad, SVERIGE
150739, Olsen, Oddbjørn Harry, Odvar Solbergsvei 4, 0970 OSLO
170739, Albertsen, Per, Grefsenkollveien 5 A, 0490 OSLO
180739, Olsen, Trond Kristian, Paal Bergsvei 5, 0692 OSLO
190739, Bakken, Tore, Økernv. 175, 0580 OSLO
230739, Strand, Arne Viktor, Garver Ytteborgsv. 119, 0977 OSLO
290739, Gundersen, Liv, Nesåsv. 11, 1475 FINSTADJORDET
310739, Lie, Tom Cato, Rudv. 22, 2005 RÆLINGEN

75 ÅR
070734, Tangerud, Odd, Haneborgveien 3, 1470 LØRENSKOG
100734, Gulbrandsen, Tore Harald, Flaskebekkv. 55, 1450 NESODDTANGEN
260734, Dalen, Einar, Harasporet 6, 2090 HURDAL
290734, Guttormsen, Ingvar, Morkelv. 5, 1476 RASTA
300734, Lyng, Annelise Synnøve, St. Olavs Gate 35 B, 2004 LILLESTRØM

80 ÅR
080729, Ramberg, Rolf Uno, Martin Johansens veg 50, 2070 RÅHOLT
100729, Lund, Odd Johan, Tanumv. 107 A, 1341 SLEPENDEN
230729, Nilsson, Rolf Willy, Nordsetergrenda 1 A, 1161 OSLO
300729, Johannessen, Randi, Etterstadsletta 95 B, 0660 OSLO
310729, Larsen, Kjell, Orionv. 1 B, 2165 HVAM

95 ÅR
200714, Bakke, Reidar, Nedre Prinsdalsv. 63 J, 1263 OSLO

100 ÅR
300709, Amundsen, Betty, Solfjellshøgda 23, 0677 OSLO

AUGUST 2009:

50 ÅR
240859, Haugen, Grete, Gangstuveien 4 B, 0952 OSLO
250859, Olsen, Rolf Johannes, Spenningen 11, 2022 GJERDRUM
260859, Johannessen, Jørn, Hubrosvingen 6, 2022 GJERDRUM
260859, Karlsen, Per Gunnar, Gneisv. 24, 1555 SON
300859, Dregan, Kaj-Rune, Åssiden Terrasse 44 D, 1160 OSLO

60 ÅR
010849, Kristoffersen, Frank Edvar, Underhaugsv. 18 B, 1358 JAR
020849, Hoem, Rolf Sigvart, Odvar Solbergs vei 218, 0973 OSLO
050849, Opdahl, Arild, Slagterens Vei 8, 1540 VESTBY
090849, Nordahl, Berit Margareth, Stigenga 296, 0979 OSLO
130849, Nystrøm, Bent, Kjølberggata 28 B, 0653 OSLO
200849, Haulan, Gunnar, Likroken 49, 1414 TROLLÅSEN

70 ÅR
010839, Thorkildsen, Egil Arvid Go, Roald Amundsensvei 153, 1420 SVARTSKOG
020839, Heimen, Tore, Bogstadveien 31, 0366 OSLO
070839, Sivertsen, Njål Egil, Lindebergåsen 30 B, 1068 OSLO
230839, Nielsen, Laila Kirsten, Kjerulfsgt. 37 B, 2000 LILLESTRØM
230839, Rygge, Evelyn Synnøve, Tamburveien 15 H, 0485 OSLO
310839, Sjursen, Svein Birger, Engelstadvn. 9, 2840 REINSVOLL

75 ÅR
060834, Puig Reverte, Pedro, Skolegata 32 A, 1831 ASKIM
090834, Rasmussen, Ove Gulbrand Otto, Sognsvei 4, 0681 OSLO
180834, Hansen, Anne-Lise Westbye, Vestav. 2, 1476 RASTA

80 ÅR
070829, Halvorsen, Frank T., Granittv. 5, 1158 OSLO
090829, Thoresen, Kjell Otto, Voll Terr 79, 1358 JAR
140829, Jensen, Bjørn, Solbergliv. 92, 0683 OSLO
240829, Syversen, Per Kjell, Rødbergv. 87, 0593 OSLO
290829, Westbye, Sonja Elisabet, Tvetenv. 253, 0675 OSLO
310829, Blom-Petersen, Per, Grensev. 23, 0575 OSLO

85 ÅR
080824, Aas, Odvar Arnold, Malmgatan 11, SE-662 33 ÅMÅL, SVERIGE
150824, Orholt, Ruth, Stamhusv. 25 B, 1181 OSLO
190824, Løvlien, Johanna Judith, Maria Dehlisvei 45 A, 1084 OSLO
310824, Lindgren, Randi Kirsten, Haugerudv. 84, 0674 OSLO

SEPTEMBER:

50 ÅR
020959, Amundsen, Øystein, Lutvannsv. 10, 0676 OSLO
090959, Bains, Avtar Singh, Ragnh. Schibbyesvei 12, 0968 OSLO
160959, Strøm, Inger, Gamle Rovenv. 419, 1920 SØRUMSAND
190959, Lunde, Tom Ronny, Kroken 42, 2070 RÅHOLT
210959, Kvarme, Gunn, Vøyensvingen 1 C, 0458 OSLO

60 ÅR
050949, Johansen, Trond Gunnar, Vevelstadåsen 47, 1405 LANGHUS
080949, Sørby, Jan Helge, Terrassev. 126, 0682 OSLO
090949, Girgasz, Elin Rasch, Schøningsgt. 44, 0362 OSLO
090949, Hansen, Grethe Helene, Bølerlia 68, 0689 OSLO
190949, Jansen, Trond Gjertin, Rødbergvn. 75, 0591 OSLO

70 ÅR
040939, Tansem, Ulf, Lindebergåsen 14 A, 1068 OSLO
230939, Høiestad, Arne Georg, Haugerudv. 64, 0674 OSLO
240939, Karlsen, Asbjørn Gunvald, Leil 7112, G. Ytterborgsv 137, 0977 OSLO
290939, Jensen, Ernst Alfred, Irisv. 7, 2034 HOLTER

75 ÅR
010934, Wettergreen, Rune, Kurlandstien 40, 1052 OSLO
020934, Julås, Odd Reidar, Ramstad Terr 11, 1405 LANGHUS

80 ÅR
040929, Tangen, Ole Kristian, Oppsal Terr 2, 0686 OSLO
070929, Behrns, Rolf, Kvernbakken 21, 1414 TROLLÅSEN
150929, Aamodt, Per Borge, Vårv. 15, 1182 OSLO
270929, Bodilsen, Aslaug, Joh. Castbergsvei 40, 0673 OSLO
250929, Olsen, Trygve, Bjartv. 21, 0687 OSLO

85 ÅR
260924, Halvorsen, Harald, Antennev. 30, 1154 OSLO

95 ÅR
180914, Andresen, Ruth Hjørdis, Sandakerv. 48 B, 0477 OSLO

HEI ALLE PENSJONISTER!

Kan det være noe for deg å treffe tidligere kollegaer en gang i blant?

Du har muligheten hvis du besøker Oslo-typografenes pensjonistforening, Vetlandsveien 99-101 (Oppsals Samfunnshus), kl 12.00-14.00. Vi har fine turer og teaterbesøk! Vi har røykfritt miljø.

Møtedager (onsdager) for 2009 er:
10. juni - 12. august - 16. september - 14. oktober - 11. november og 16. desember.

En fin sosial sammenkomst! Ta en tur! Vel møtt!

Ring Steinar Bjerkelund - tlf. 22 75 50 73 - mob. 906 83 317.

B-blad

Returadresse:
Oslo Grafiske Fagforening
Sagveien 24
0459 Oslo

ISSN 0809-758

SOMMERFEST MED OGF

Oslo Grafiske Fagforening arrangerer sommerfest for medlemmer 28. august klokken 19 00.

Festen blir holdt i HV-huset i Smalvollveien 8.

Vi satser selvfølgelig på fint vær, og setter opp telt for uteliv.

Dit kommer du med T-bane til Hellerud eller tog til Bryn.
For de av oss som ikke er helt trygge på veien i de østre bydeler kan vi anbefale avreise med T-bane nr 3, Mortensrud, klokka 18 40 fra Jernbanetorget.

Det blir servert en enkel rett med en pils eller et glass vin.
Det blir musikk og bar (som bare tar kontanter).

Huset tar maksimalt 100 personer, og det blir de første 100 som kommer med Skriftlig påmelding og egenandel kroner 100,- som betales i døra!

Meld dere på, så fort som mulig, og senest 14. august, til:
Avd850@fellesforbundet.org,
eller bolsen@epost.no

Hilsen
Oslo Grafiske Fagforening